

Vlaanderen
is erfgoed

Beschermingsdossier

Landhuis Impdehof met aanhorigheden
en park in Meise (Wolvertem)

Monument

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

Beschermingsdossier:

Landhuis Impdehof met aanhorigheden en park in Meise (Wolvertem),
Drijpikkelstraat 25, 27-27A – monument

INHOUDELIJK DOSSIER

Dossiernummer: 4.001/23050/101.1

Van Branden Gudrun, Marijke Michiels, Koen Himpe

10/12/2018

INHOUDSTAFEL

1.	Beschrijvend gedeelte	4
1.1.	Situering	6
1.2.	Historisch overzicht	8
1.2.1.	De 18de- en 19de-eeuwse ontwikkeling van het goed en zijn toenmalige bewoners	8
1.2.2.	Wederopbouw van het landhuis en de 20ste-eeuwse ontwikkeling	11
1.2.3.	Het park	12
1.3.	Beschrijving met inbegrip van de erfgoedelementen en erfgoedkenmerken.....	14
1.3.1.	Het Landhuis Impdehof	14
1.3.2.	De aanhorigheden	19
1.3.3.	Het park	20
1.4.	Fysieke toestand van het onroerend goed	23
2.	Evaluerend gedeelte	24
2.1.	Evaluatie van de erfgoedwaarden	24
2.1.1.	Historische waarde:	24
2.1.2.	Architecturale waarde:	24
2.1.3.	Ruimtelijk-structurerende waarde:	25
2.2.	Motivering van het type bescherming 'monument'	26
2.3.	Motivering van de afbakening van de bescherming	26
2.4.	Juridische toestand	27
2.4.1.	Onroerend Erfgoed:	27
2.4.2.	Ruimtelijke Ordening:	27
2.4.3.	Natuur en Bos:	27
2.4.4.	Water:	27
3.	Beheersvisie	27
3.1.	Beheersdoelstellingen voor het beschermd onroerend goed	27
3.2.	Bijzondere voorschriften voor het beschermd onroerend goed.....	28
3.3.	Handelingen voor het beschermd onroerend goed	28
4.	Bronnen	28
5.	Bijlagen bij het inhoudelijk dossier	30
5.1.	Omgevingsplan	30
5.2.	Fotobijlage	30
5.3.	Documentatie	30

1. BESCHRIJVEND GEDEELTE

Het project beschermen in de Vlaamse Rand:¹

Het voorliggende dossier vloeit voort uit het in de beleidsnota opgenomen project 'herinventarisatie van de Vlaamse Rand' en de hierbij horende beschermingen binnen de Vlaamse Rand, zoals voorzien in de beleidsbrief 2017-2018 van Vlaams minister Bourgeois bevoegd voor het onroerend erfgoed.

De Vlaamse Rand wordt omschreven² als de 19 gemeenten die aan het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest grenzen en/of aan één van de zes faciliteitengemeenten. In alfabetische orde omvat dit de gemeenten: Asse, Beersel, Dilbeek, Drogenbos, Grimbergen, Hoeilaart, Kraainem, Linkebeek, Machelen, Meise, Merchtem, Overijse, Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw, Tervuren, Vilvoorde, Wemmel, Wezembeek-Oppem en Zaventem.

De Vlaamse Rand rond Brussel vormt geen bestuurlijk administratieve eenheid. Van de negentien gemeenten behoren er achttien tot het arrondissement Halle-Vilvoorde; enkel Tervuren behoort tot het arrondissement Leuven.

Historisch gezien is de Vlaamse Rand een echt landbouwgebied met verspreide dorpen en gehuchten; er is slechts één stad namelijk Vilvoorde.

De Vlaamse Rand wordt dan ook getypeerd door voornamelijk landelijke architectuur als hoevesites, kasteelsites, enkele oude pijlerkapellen en vakwerkbouw.

De streek ten zuidoosten van Brussel is bekend voor de zeer lokale druiventeelt (serristenwoningen) en eveneens ten zuidoosten van Brussel voor de Geuze-productie (brouwerijen). Het economische verhaal binnen de Vlaamse rand kan verder worden aangevuld met de industrialisatie in Vilvoorde en de papierindustrie in Zaventem, Drogenbos en Beersel.

De regio kende een sterke residentiële uitbreiding in twee golven: een eerste golf op het einde van de 19de - begin van de 20ste eeuw en een tweede, naoorlogse golf die zich weerspiegelt in moderne villa's.

De politieke en economische ontwikkeling van de Vlaamse Rand in de 19de en 20ste eeuw ging gepaard met de bouw van publieksgerichte gebouwen en sites als gemeentehuizen, typische cafés, danszalen, en enkele kwalitatieve begraafplaatsen en graftekens.

De Vlaamse aanwezigheid en cultuur wordt in de naoorlogse jaren sterk benadrukt door onder andere de bouw van enkele toonaangevende openbare- en nutsgebouwen.³

Werkwijze van het project beschermen in de Vlaamse Rand:⁴

In 2016-2017 werd door het agentschap Onroerend Erfgoed een 'longlist' opgemaakt op basis van de geografische inventarisaties in de 19 gemeenten van de Vlaamse Rand met daarop circa 230 panden, die verder onderzocht moesten worden op hun erfgoedwaarden. Na screening werd deze lijst tegen eind juni 2017 teruggebracht tot circa 80 te onderzoeken relictten verspreid over verschillende thema's.

Uit deze lijst worden per thema de gekende, meest representatieve relictten voorgedragen voor bescherming. Momenteel bestaat deze lijst uit 25 à 30 beschermingsvoorstellen. Omdat nog geen bezoek aan de interieurs van alle 80 relictten op de lijst kon worden uitgevoerd, kunnen er mogelijk nog een aantal relictten bijkomen, en enkele afvallen.

Deze dossiers vormen een aanvulling op de reeds beschermde sites in de Vlaamse Rand, en zijn gekozen in functie van hun hoge erfgoedwaarde, in combinatie met hun illustratieve karakter voor het specifieke verhaal van de Vlaamse Rand. Deze lijst kan na verder

¹ Nota Vlaamse Rand 15-03-2018, Onroerend Erfgoed, onuitgegeven

² <http://www.statistiekvlaanderen.be/gebiedsindelingen-vlaamse-rand> (geraadpleegd op 3 mei 2018)

³ Nota Vlaamse Rand 15-03-2018, Onroerend Erfgoed, onuitgegeven

⁴ Nota Vlaamse Rand 15-03-2018, Onroerend Erfgoed, onuitgegeven

thematisch- en ad-hoc onderzoek met de bijhorende plaatsbezoeken nog verder aangepast worden.

Het deelthema 'kastelen en landhuizen':

Het opstellen van de beschermingsvoorstellen is voorzien in hanteerbare deelpakketten of deelthema's.

Het voorliggende beschermingsdossier is geselecteerd binnen het deelthema 'kastelen en landhuizen' binnen de Vlaamse Rand'.

Een eerste prospectie voor deze aanzienlijke landelijke bouwkundige relictten, die meestal gelegen zijn in grote parkdomeinen, baseerde zich vooreerst op de resultaten van de inventaris van historische parken en tuinen van Vlaanderen, Vlaams-Brabant.⁵

De zoekopdracht in de wetenschappelijke databank Inventaris Onroerend Erfgoed onder de thesaurusterm typologie 'kastelen (woningen) en landhuizen' leverde 238 resultaten binnen de gehele provincie Vlaams-Brabant.

Op grond van het databank-onderzoek van het bouwkundig erfgoed waarbij de Inventaris Onroerend Erfgoed en de literatuur werden doorgenomen en waarna in de loop van 2017 een eerste aanvullende prospectie van de exterieurs ter plaatse werd uitgevoerd, werden volgende kastelen of landhuizen binnen de Vlaamse Rand geselecteerd om grondiger te worden onderzocht op het terrein en naar het interieur toe:

- *Grimbergen, Kasteel d'Overschie met parkdomein, d'Overschielaan nr. 1*, (plaatsbezoek 4 september 2017, interieur recent gerestaureerd door nieuwe eigenaar, geen prioriteit wegens gelegen in beschermd dorpsgezicht)
- *Grimbergen, Kasteeldomein Lunden of Gravenkasteel van Humbeek met vm. Stoeterij Gravenbos, Warandestraat 100-102*, (diverse plaatsbezoeken o.m. 13 oktober, 29 november 2017, e.a.; historisch en architecturaal belangrijk, komt in aanmerking voor bescherming)
- *Hoeilaart, vm. kasteel van Hoeilaart nu gemeentehuis*, (geen park meer, waardevol gaaf neogotisch interieur, geëvalueerd tijdens de herinventarisatie 2015-2017, komt in aanmerking voor bescherming)
- *Grimbergen, Hof te Wilder in Humbeek* (plaatsbezoek 14 mei 2018, in oorsprong 18de-eeuws, gaaf en kwalitatief interieur, komt in aanmerking voor bescherming, te onderzoeken in latere planning)
- *Overijse, Kasteel de Marnix* (plaatsbezoek 31 maart 2018, interieur minder gaaf bewaard, domein te onderzoeken in latere planning)
- *Meise, Landhuis Impdehof, Drijpikkelstraat 25-27, Wolvertem* (plaatsbezoek 23 maart 2017 en 9 april 2018, wederopgebouwd in neotraditionele stijl, kwalitatief interieur en exterieur, komt in aanmerking voor bescherming)
- *Sint-Genesius-Rode, Landhuis Maison Blanche* (geen toegang tot interieur, weging nog niet gemaakt, verder onderzoek in latere planning)

Voorliggend beschermingsvoorstel:

Het hier voorliggend dossier behelst het Landhuis Impdehof met aanhorigheden en achterliggend ruim park te Meise (Wolvertem). Het landhuis werd geselecteerd omwille van de herkenbare historische configuratie van het landhuis met park, de opmerkelijke gevelarchitectuur van de gebouwen en de bewaarde en verzorgde interieurinrichting van het landhuis.

⁵ Uitgegeven door het Agentschap Onroerend erfgoed in de welbekende reeks M&L Cahiers en waarvan de relictten raadpleegbaar zijn op de databank van de Inventaris Onroerend Erfgoed; <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>

Meise is één van de negen gemeenten, die gelegen zijn in het noordoosten van de provincie Vlaams-Brabant: Affligem, Asse, Grimbergen, Kapelle-Op-en-Bos, Londerzeel, Meise, Merchtem, Opwijk en Wemmel. Enkel de gemeenten Asse, Grimbergen, Meise, Merchtem en Wemmel behoren tot de noordoostelijke Vlaamse Rand.

Tijdens de inventarisatie van tuinen en parken, beëindigd in 2011, werden in dit noordoostelijk gebied van Vlaams-Brabant (Cahier M&L, deel 20) 62 objecten geselecteerd van zeer uiteenlopende aard, functie, historische achtergrond en schaal (van kleine villatuinen tot uitgestrekte landgoederen).⁶ In dit gebied verkeerden 26 van de 62 geselecteerde parken en tuinen alleen al op grond van de vigerende gewestplannen in een stedenbouwkundig precaire situatie, door de inkleuring als 'woongebied' al dan niet met een 'landelijk karakter'.⁷

Voor de gemeente Meise werden volgende historische parken en tuinen opgenomen in het Cahier M&L, deel 20:

- *Meise, domein Bouchout* (beschermd als cultuurhistorisch landschap "Nationale Plantentuin van België" bij KB van 09-08-1967, ID:134059);
- *Meise, voormalige pastorie Sint-Martinus* (pastorie beschermd als monument bij KB van 20-02-1932; ID:40159); pastorietaan opgenomen in wetenschappelijke inventaris ID:134060);
- *Meise, kasteel en domein ter Hasselt* (kasteel na brand in 1962 gerestaureerd; deel van park gereduceerd door aanleg A12; opgenomen als vastgesteld bouwkundig erfgoed op 14-09-2009, ID:40172);
- *Meise, domein Terassel* (park gereduceerd door aanleg A12; opgenomen in wetenschappelijke inventaris ID 134062);
- *Meise, kasteel en parkdomein van Impde te Wolvertem* (kasteel en herenhoeve als vastgesteld bouwkundig erfgoed ID: 40204; park opgenomen in wetenschappelijke inventaris ID:135078; geteisterd door brand en verkaveld in verschillende eigendommen);
- *Meise, landhuis het Impdehof te Wolvertem* (wetenschappelijke inventaris ID: 134064 (park); landhuis als vastgesteld bouwkundig erfgoed op 14-09-2009 I:);
- *Meise, Neromhof te Wolvertem* (opgenomen in wetenschappelijke inventaris ID:134065; thans gemeentelijk park; cottage vervangen na WO II en herbestemd in 1976);
- *Meise, Kasteel van Leefdaal-Ten Bossche te Wolvertem*, (villa verwoest in WO I en vervangen door cottage en in 1980 herbestemd; park uit het interbellum; opgenomen in wetenschappelijke inventaris ID:134066);
- *Meise, villa Crick te Wolvertem* (ommuurde tuin bij 19de-eeuwse voormalige dokterswoning, aangepast en herbestemd; opgenomen in wetenschappelijke inventaris ID:134067).

In het verleden gingen door grondige aanpassingswerken voor herbestemming de bouwkundige erfgoedwaarden van heel wat kastelen, landhuizen of villa's verloren. Bovendien werden heel wat parken in oppervlakte gereduceerd door de aanleg van de A12.

1.1. Situering

Het Landhuis Impdehof met park is gelegen ten noorden van de Drijpikkelstraat met huisnummer 25 (hoofgebouw, park en oostelijk bijgebouw) en huisnummer 27-27A (voormalig westelijk bijgebouw). De Drijpikkelstraat vormde een onderdeel van de oude Route van Brussel naar Temse, de latere Temsesteenweg. In de 19de eeuw werd de Drijpikkelstraat ook Kwadestraat genoemd. Op de diverse historische kaarten worden de

⁶ DENEFF R. red., 2011: *Historische tuinen en parken in Vlaanderen, Noordwestelijk Vlaams-Brabant*, M&L 20, inleiding

⁷ DENEFF R. red., 2011: *Historische tuinen en parken in Vlaanderen, Noordwestelijk Vlaams-Brabant*, M&L 20, inleiding

betrokken percelen gesitueerd op 'Hesselaren Hage' of later ook genoemd 'Kerselaerehage'.

In het noordoosten sluit het parkdomein Impdehof aan bij een klein bosgebied, waarin de Boskapel of kapel Onze-Lieve-Vrouw der Kranken ligt. De oude bedevaartkapel werd in barokke stijl vergroot in 1707 door de toenmalige heer van Impde, prins Eugeen Alexander de Tour et Tassis. De kapel is beschermd als monument bij koninklijk besluit van 28 januari 1952.⁸

De westelijke perceelgrens van het domein Impdehof wordt deels gevormd door de loop van de Molenbeek, die in het begin van de 20ste eeuw werd rechtgetrokken door de toenmalige eigenaar van het Impdehof, en deels door de parallel met de beek lopende Beekstraat.

De oostelijke perceelsgrens sluit aan bij een ommuurd groot rechthoekig perceel, dat tot het einde van de 20ste eeuw een moestuin vormde en hoorde bij het domein van het landhuis. Het perceel van de moestuin werd in het begin van de 21ste eeuw afzonderlijk verkocht en verkaveld voor nieuwbouwwoningen.

Het achterliggende park wordt verder in het oosten begrensd door een actief landbouwbedrijf (veeteelt met akkerland).

Imde is een gehucht van Wolvertem, die een deelgemeente van Meise werd sinds de fusie van 1977. De gemeente Wolvertem ontstond in 1811 uit een fusie van Wolvertem, Rossem met zijn afhankelijkheid Imde, en Meuzegem; drie afzonderlijke gemeenten op het einde van de 18de eeuw opgericht tijdens de Franse Republiek.⁹

De bewoning in het kleine, landelijke Imde is geconcentreerd rond de parochiekerk Sint-Kwinten en met bebouwing langs de voornaamste straten. Ten noorden van de dorpskern van Imde ligt de expresweg A12 Brussel-Antwerpen. De Molenbeek doorkruist het dorp diagonaal van zuidoost naar noordoost.

Imde is ontstaan rond de hoeve Hof 't Elderen, een leengoed van de abdij van Dielegem. De datering van de eerste kerk van het dorp, gewijd aan Sint-Quintinus, wordt naar verluidt (onbekende bron) gesitueerd in de 9de eeuw. In 1145 wordt het gehucht in archivalische bronnen vermeld als 'Immechia'. Op de Ferrariskaart (1771-1778) wordt de benaming weergegeven als 'hameau Ympden'. Op het eind van de 20ste eeuw wijzigde de gemeente Meise de spelling 'Impde' in Imde.

Ten zuiden van de dorpskern Imde ligt het vroegere heerlijk kasteeldomein van Imde met diens herenhoeve. Het landhuis Impdehof is gelegen vlak tegenover de Dreef, die vanuit de Drijpikkelstraat loopt naar dit vroeger heerlijk kasteel van Imde.

In de 11de eeuw bezitten de Wolvertems, vazallen van de hertog van Brabant, de heerlijkheid Imde. Andere delen van Wolvertem hingen rechtstreeks van de hertog van Brabant af. Van de 13de tot de 16de eeuw behoorde Im(p)de toe aan de familie van Leefdaal, daarna aan de familie de Merode. Vanaf 1560 is het hertogelijk kasteeldomein in Wolvertem, Meuzegem en Rossem verbonden aan de heerlijkheid van Imde, die overging aan de familie Verreycken met verheffing tot baronie in 1659, daarna in de 18de eeuw overgenomen in eigendom door de prinsen (La) Tour et Tassis. De familie 'Thurn und Taxis' zal in het begin van de 19de eeuw het grootste deel van haar talrijke bezittingen verkopen in België. Het oorspronkelijk prinselijke slot werd in 1828 afgebroken en in 1855 vervangen door het huidige neoclassicistische landhuis. Het domein werd eind 20ste eeuw opgesplitst in verschillende eigendommen, maar behield toch zijn visuele eenheid. Het heerlijk kasteel van Imde werd in 2016 geteisterd door een uitslaande brand.

⁸ Beschermingsdatabank: <https://besluiten.onroerenderfgoed.be/besluiten/305>

⁹ GEMEENTEN VAN BELGIE, 1980, I. Vlaanderen, Wolvertem, 1248

1.2. Historisch overzicht

1.2.1. De 18de- en 19de-eeuwse ontwikkeling van het goed en zijn toenmalige bewoners

Het als buitenverblijf opgerichte Landhuis Impdehof maakte geen deel uit van het heerlijk kasteeldomein van Imde van de prinsen van (la) Tour et Tassis.¹⁰

Literatuurbronnen¹¹ en een chronologisch onderzoek van de 18de-eeuwse archivalische bronnen door auteur Marc Gillisjans¹² leveren gegevens over de eerste ontwikkeling van het goed en zijn bewoners.

Volgens een akte van 2 september **1698** van de schepengriffie Wolvertem kocht Jan Wouters een hofstede bij de 'Camme aldaer' van Adriaan van de Sande uit Brussel (kavel 53 uit het kaartboek der gemeente Wolvertem door landmeter M. Mottaer tussen 1715-1717). Jan Wouters was sinds 1696 benoemd tot drossaard van Imde door de prinses van Chimay, tevens barones van Imde.¹³ Als meier of drossaard (gerechtelijk ambtenaar) was Jan Wouters in de periode 1696 tot 1746 de vertegenwoordiger van de heer en was hij hoofd van het administratief bestuur van de baronie.¹⁴ De schepenbank was gevestigd in de 'Cam' aan de Drijpikkelstraat te Imde, in een gebouw dat eigendom was van de heer van Wolvertem.¹⁵ Drossaard Wouters verhuurde de hofstede met land aan pachter Frans Emmerickx. In 1715 werd het huis met land verhuurd aan pachter Karel Hendrickx.

De tiendekaart van de landerijen waarvan de abdij van Dielegem de tienden ontvangt te Wolvertem, opgemaakt in **1747** door landmeter De Deken in opdracht van de abdij, toont op de site van het latere Impdehof een vage schets van een alleenstaand boerenhuis zonder bijgebouwen. De hofstede ligt echter buiten het tiendegebied van de abdij.

De militaire kaart van de Franse ingenieurs-geografen (1745-1748) of de **Villaretkaart** bevestigt op het door bomen afgeboord perceel (voornoemde kavel 53) een hoeve van twee gebouwen in losstaand L-verband. De naast- en achterliggende percelen zijn onbebouwd en zijn in gebruik als land, hof of moestuin. De percelen worden afgezoomd door bomen of hagen.

In een akte van 10 mei **1745** van de Schepengriffie van Wolvertem verkopen de erfgenamen van Geeraard Verbelen bij openbare verkoop een hofstede (primitief kavel 54 van het kaartboek van Mottaer) bestaande uit een huis, schuur, stallingen horend onder de 'baronie van Impden gelegen aan de Drypickel'. De hoeve wordt verkocht aan Jan Abeloos, die optrad in naam van Carolus Wouters, die echter een volmacht had voor Jan Wouters, die de uiteindelijke koper was.¹⁶

In **1768** bouwde de zoon Charles-Henri Wouters, gehuwd met Petronella-Josephina van der Cammen, een landhuis of buitenverblijf op deze site.¹⁷ Carolus Wouters (1711-1780)

¹⁰ Het huidig heerlijk kasteel van Imde dateert van 1855 en is een vervanging van het vroegere 18de-eeuwse waterslot van de prinsen van Thurn und Taxis (ook geheten Tour et Tassis).

¹¹ LEFEVRE J., VERHASSELT L. & t' KINT J. 1978: *Geschiedenis van Wolvertem*, 451

¹² Gillisjans M. 2016, Kroniek van "Het Speelgoed van Imde", *Heemkundig Tijdschrift Berla Erfgoedkring vzw*, 108, 20-23

¹³ LEFEVRE J., VERHASSELT L. & t'KINT J. 1978: *Geschiedenis van Wolvertem*, 451

¹⁴ Jan Wouters was gehuwd met Marie Isabella de Beaufort.

¹⁵ Dit gebouw was gelegen aan de Dreef vlakbij de Drijpikkelstraat en de nog herkenbare site is nog steeds gelegen schuin tegenover het Impdehof.

¹⁶ GILLISJANS M. 2016: Kroniek van "Het Speelgoed van Imde", *Heemkundig Tijdschrift Berla Erfgoedkring vzw*, 108, 20-23

¹⁷ WAUTERS A. 1972 : *Histoire des Environs de Bruxelles*, heruitgave van 1855

was eveneens drossaard of meier van de heerlijkheid Wolvertem en Imde van 1750 tot 1780.

De nieuw aangekochte hofstede op kavel 54 werd er samengevoegd met de naastgelegen kavel 53, waarop reeds de hofstede van Carolus Wouters stond (groot 311 roeden) en welke werd verpacht.

Het nieuwe landhuis, opgericht in 1768, werd volledig met grachten omgeven, maar werd iets verder van de Drijpikkelstraat opgericht.¹⁸ Het ontwerp beantwoordde aan het in de 18de-eeuws vigerende model 'vivre entre cour et jardin'. Het ereplein werd geflankeerd door twee grote losstaande bijgebouwen of aanhorigheden.

De Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden van graaf J.J. **de Ferraris (1771 -1779)** schetst de hoeve binnen het gehucht Ympden (hameau 50) als een weinig precies ingetekend volume met hof, rechthoekig omringd door een wal en bomen. De Ferrariskaart toont binnen de volledig omwalde site nog maar één bijgebouw; mogelijk was de bouw van het rechter dienstgebouw nog niet voltooid. De westelijk gelegen oude hofstede van Jan Wouters op de oude kavel 53, met zijn directe ligging aan de Molenbeek, staat nog steeds ingetekend.

Bij testament van 1780 komt het goed in handen van de weduwe Petronella Vercammen. In 1789 staat het goed omschreven in een notarisakte als een 'speelgoedt' of een huis van plaisantie: "... Imde .. seker huys ofte speelgoedt mette stallingen, remise met den hoff en de wallen sedert eenige jaeren vernieuwdt opgebouwdt ...2 dachwandt 65 roeden.. bij de camme aldaer...".¹⁹

Na het overlijden van de kinderloze weduwe Petronella Wouters-Van der Cammen in **1796**, werd het huis bij testament (erfenis) overgelaten aan juffrouw Maria Klara Van der Venne. In 1814 sterft deze laatste te Imde, 62 jaar oud, ongehuwd en geregistreerd als rentenierster. Zij vermaakte op 18 augustus **1814** per testament haar eigendom aan Jean-Baptiste Isidoor Stevens, municipaal raadslid te Brussel en eigenaar van de brouwerij 'A l' Etoile', en diens vrouw Joanna Maria Leymans.

Op de **Primitieve kadasterkaart van 1821** van de gemeente Wolvertem, opgesteld in zes secties door landmeter J.B. Van den Steen, wordt ook de tweede dienstvleugel op de rechterflank weergegeven. Het landhuis met het ereplein geflankeerd door de beide losstaande bijgebouwen (primitief perceel A680) en het achterliggend hof (primitief perceel A681) wordt nog volledig door een gracht (primitief perceel A682) omwald. De oude westelijk aanpalende hofstede (perceel A697 of het oude kavel 53) is ondertussen gesloopt.

Op de **Kadastrale Atlas van het Koninkrijk België** gepubliceerd onder baron d'Huart, minister van Financiën, met kadasterplan voor de gemeente Wolvertem van **1835** worden alle percelen land, gebouwen, waterlopen en wegen uitgetekend. De percelen dragen nog dezelfde oorspronkelijke nummers als op de Primitieve kaarten van 1821.

Op de overeenkomstige kadastrale legger van 1835 staat Jean-Baptiste Stevens, rentenier, ingeschreven als eigenaar van de percelen 697 tot en met 682 op sectie A. Het betreft een weide, een huis, een hof en vijvers. Het goed wordt gebruikt als buitenverblijf. De eigenaar heeft zijn hoofdverblijfplaats in Brussel.

In 1840 staat Jan Baptist Stevens uit Brussel nog steeds genoteerd als eigenaar van het huis (perceel 680) en het hof (perceel 681), waarbij het huis sterk verbeterd wordt.

In **1840** wordt de bestaande hoofdbouw uitgebreid met een lagere dienstvleugel aan elke zijgevel (perceel 680b). De bijgebouwen aan weerszijden van het ereplein worden vernieuwd en vergroot. De oude wallen werden gedeeltelijk (aan de straatzijde) gesloopt,

¹⁸ De ankers met bouwdatum 1768 zullen later aangebracht worden in de oostelijke zijgevel van het wederopgebouwd landhuis.

¹⁹ GILLISJANS M. 2016: Kroniek van "Het Speelgoedt van Imde" in: *Heemkundig Tijdschrift Berla Erfgoedkring* vzw, 108, 20 volgens een notariële akte (RA Leuven: notariaat Vlaams-Brabant NB 8868 akte 39)

zodat het huis met het ereplein in open zicht komt te liggen vanop de straat. De omringende percelen hof of moestuin worden rechtlijnig afgepaald, vergroot of samengevoegd (kadastrale mutatieschets van 1840/6). Het goed wordt er in een notarisakte van 1841 omschreven als "het speelgoedt van den heer Stevens te Imde."²⁰

In 1857 wordt de westelijke of linker aanhorigheid kadastraal in twee stukken verdeeld, waarbij het gedeelte aan de straatzijde een apart nummer (perceel 680c) krijgt (mutatieschets 1857/22).

Het Impdehof gaat na diens dood over op zijn enig kind Elisabeth Joanna Stevens en haar man Charles Louis t'Kint. Zij zijn de eerste eigenaars van het Impdehof, die op het buitengoed zullen verblijven.

Carolus Ludovicus t'Kint (1799-1859) was burgemeester van Tervuren van 1826 tot 1830. Hij was toen eigenaar van het landgoed Ravenstein in Tervuren, dat hij in 1829 verkocht aan de prins van Oranje en dat later een jachtdomein werd van koning Leopold I. In 1835 werd Charles t'Kint één van de grote opkopers van het eigendom van de prins de la Tour et Tassis (Thurn und Taxis), zodat hij alleen al in Imde bijna tien hectare land en diverse huizen en pachthoeves bezat. In 1840 koopt aanvankelijk Carolus t'Kint van landbouwer Franciscus Scheers een aanpalend huis bij het Impdehof op Kerselarehaegen (perceel 668) en breidt het uit. Hij koopt er tevens alle gronden op gelegen rondom het landhuis van zijn schoonvader. Charles t'Kint staat nog steeds geregistreerd als rentenier uit Brussel.

In 1839 werd Charles-Louis t'Kint aangesteld als vervangend schepen te Wolvertem en wordt hij herbenoemd in 1842. Hij werd burgemeester van Wolvertem tussen 1848-1858 en was tevens provincieraadslid van 1848 tot aan zijn dood in 1859. Zijn ambtsperiode viel samen met de grote periode van armoede in België. Charles t'Kint werd toen beschouwd als grote weldoener voor de gemeente Wolvertem en voor de kerk van Imde. Hij werd te Imde begraven in de familiekerk.

In 1859/1860 gaat het Impdehof bij erfenis over in handen van de oudste zoon Ludovicus ofwel Louis-Chrétien t'Kint (1835-1892), gehuwd met Elisa Orban de Xivry (1848-1920). Hij werd eveneens burgemeester van Wolvertem van 1885 tot 1892.

In **1897**, om uit de onverdeeltheid te treden, verkopen de kinderen van Ludovicus (Louis) t'Kint de erfenis openbaar. De weduwe zal zich te Parijs vestigen, maar sterft te Ukkel in 1920. De nalatenschap betreft enerzijds een fraai hotel te Brussel en anderzijds een mooi landhuis met park, tuin, vijver, weide, huis en boomgaard, groot 9 ha 71 opgedeeld in zeven loten. Het landhuis wordt definitief toegewezen aan de zoon Georges. In 1903 staat hij door aankoop als eigenaar ingeschreven van het huis (680a), het hof (681a), een vijver (682a), een huis (680c), hof (679b) en diverse omliggende weiden rondom. Kleinzoon Georges-François-Jules-Marie t'Kint (1874-1936) was eveneens burgemeester van Wolvertem van 1911 tot 1921. Hij huwde met Marie de Villegas de Clercamp (1880-1944). In 1912 werd hij als plaatsvervanger benoemd tot volksvertegenwoordiger. Tijdens de Eerste Wereldoorlog bleef hij zijn taak als burgemeester waarnemen, niettegenstaande hij tweemaal om politieke redenen gevangen werd gezet door de Duitse bezetters. Hij stierf in zijn landhuis te Imde in 1936 en werd begraven in de familiekerk te Imde.

Georges t'Kint doet in **1906** een vergroting aan het huis (perceel 680b) met het aanbouwen van kleine bijgebouwtjes aan de achtergevel (mutatieschets 1906/32). De omgrachting rondom het landhuis blijkt nu volledig gedempt. De westelijke aanhorigheid staat ingeschreven als een huis en wordt volledig afgepaald tot een aparte (hoeve)site,

²⁰ GILLISJANS M. 2016: Kroniek van "Het Speelgoedt van Imde" in: *Heemkundig Tijdschrift Berla Erfgoedkring* vzw, 108, 20. Volgens een notariële akte (RA Leuven: notariaat Vlaams-Brabant 36403 akte 39)

hoewel het blijft behoren tot het eigendom van het landhuis. Het hoofdhuis van dit dienstgebouw wordt langs de achterzijde uitgebreid met een lager volume. Twee kleinere bijgebouwen (stallingen) worden op het terrein van deze dienstwoning opgericht.

Een oude postkaart uit het begin van de 20ste eeuw toont het oude landgoed, dat omschreven wordt als 'Château de M. Georges t'Kint'. Het oude landhuis wordt gekenmerkt als een dubbelhuis met neoclassicistische lijstgevel van twee en een halve bouwlaag, uitgebreid met twee flankerende éénlaagse dienstvleugels. De muurankers op de voorgevel duiden het bouwjaar 1768 aan. Twee grote losstaande dienstgebouwen staan haaks aan de rooilijn. Het U-vormige open ereplein wordt afgesloten van de straat door een ijzeren spijlenhek.

1.2.2. Wederopbouw van het landhuis en de 20ste-eeuwse ontwikkeling

In de mutatiestaat voor het jaar **1914** staat het huis (perceel 680d) geregistreerd als 'afgebrand' en wordt het landhuis bestempeld als 'puinen'. Het is eigendom van het echtpaar Joris (Georges) t'Kint - de Villegas de Clercamp, rentenier uit Wolvertem. Op 24 augustus 1914 werd immers bij de zogenaamde 'Slag om Imde' het oude landhuis platgebrand door de Duitsers, samen met het nabijgelegen landhuis Neerom.

Op de kadastrale legger van **1916** staat het landhuis met bijgebouwen geregistreerd als ruïne. In dat jaar 1916 wordt de Molenbeek, die de westelijke grens vormt van het domein, rechtgetrokken, hetgeen een kleine wijziging met zich meebrengt voor de percelen van het parkgedeelte. De overeenkomstige kadastrale mutatie tekent het landhuis en de bijgebouwen niet meer in (mutatieschets 1916/8).

De wederopbouw liet op zich wachten tot het begin van de jaren 1920.

In **1921** staat het huis (680d) kadastraal geregistreerd als puinen en de tuin als lustgrond (681c) in eigendom van t'Kint-Villagas. Het goed wordt heropgebouwd als huis en de perceelsgrenzen ondergaan een kleine grenswijziging. De mutatieschets van 1921 ontbreekt in het kadasterarchief.

Georges t'Kint richtte een nieuw groot landhuis op in **1923-1924** in een traditionele bak- en zandsteenstijl, dat sterk refereert naar de gangbare stijl in de onmiddellijke regio voor 18de-eeuwse burgerlijke gebouwen. De kadastrale legger van 1924 spreekt van het heropbouwen van de puinen. Het wederopbouwgoed wordt omschreven als een huis met luthof (mutatieschets 1924/10).

In **1940** stonden als eigenaars de weduwe en kinderen van Georges t'Kint ingeschreven. De zoon Jacques t'Kint (1904-1986), achterkleinzoon van Charles, wordt door erfenisverdeling de nieuwe eigenaar van het landhuis. Hij was geboren op het Impdehof. In 1939 werd hij gemeenteraadslid en in 1947 tweede schepen in Wolvertem. In 1953 werd hij eveneens burgemeester van Wolvertem en werd hij herkozen in 1958 tot 1964.

In **1957** wordt een kleine uitbreiding aan de achtergevel van het centrale hoofdbouw van het landhuis (680k) aangebracht (mutatieschets 1957/12). Een ruime erker met ernaast een verhoogd buitenterras wordt er veelhoekig uitgebouwd ter vervanging van een oudere rechthoekige uitbouw.

In een jongere fase gebeuren een aantal kleine uitbreidingen aan zowel het hoofdhuis als aan de aanhorigheden. Zij worden telkens uitgevoerd in een identieke neotraditionele stijl. In 1965 wordt een vensteropening aan de achtergevel van de linker zijvleugel vergroot tot een deuropening. De nieuwe toegang verloopt via een verhoogd, klein betegeld terras met stenen steektrapje. Aan de achterzijde van het rechter zijvleugel wordt op verhoogd niveau een klein dienstgebouw onder zadeldak van enkel één toegangstravee toegevoegd, dat langs de tuinzijde bereikbaar is via een stenen steektrapje. Aan de zijgevel van deze

rechter zijvleugel wordt bovendien een jongere, kleine éénlaagse aanbouw onder zadeldak toegevoegd. Deze nieuwe diensttoegang is bereikbaar via een steektrap naar een klein verhoogd terras.

Op het perceel van de westelijke (linker) aanhorigheid wordt achteraan het terrein een oude stalling afgebroken, terwijl het grote dienstgebouw (680i), dat grotendeels dienstdoet als conciërge- of hovenierswoning, aan de achterzijde wordt uitgebreid met een lager aanbouwsel.

Op het perceel van de oostelijke (rechter) aanhorigheid wordt een open ruimte onder houten steekdak (wagenhuis) toegevoegd aan de achtergevel. Op het terrein van deze aanhorigheid wordt een bijgebouw met open stallingen of mogelijk een serre toegevoegd tegen de ommuring van de naastgelegen moestuin.

In **1978** hoorde het domein Impdehof nog steeds toe aan oud-burgemeester Jacques t’Kint (1904-1986). Hij bleef ongehuwd en bleef samen met zijn zuster Elisabeth Charlotte (1906-2007) wonen op het landhuis tot aan hun dood.

Het Impdehof wordt uiteindelijk door de erfgenamen te koop gesteld als een (verkeerdelijk benoemd) 19de-eeuws kasteel, een bijgebouw met conciërgewoning, een tweede bijgebouw met garages en atelier, een moestuin, een park met vijver en een stuk weiland.

In **2009** werd het landhuis met park te koop gesteld, nadat vier generaties t’Kint er hadden gewoond. De huidige privé-eigenaren renoveerden het landhuis met respect voor het oorspronkelijk uitzicht en interieur. Zij behielden de bestemming van wonen met aanpassing naar de huidige woon- en leefnormen op het vlak van sanitair, keukeninrichting en dubbele beglazing vooral op de bovenverdieping.

Het oostelijk dienstgebouw wordt nog gebruikt als atelier en werk-of bergplaats en deels als autogarage. De resterende jongere bijgebouwtjes langs de tuinmuur, die tot het park blijven behoren, vertonen nog een werkplaats ('potting shed' of tuinschuurtje) in functie van de vroegere serres en een afzonderlijk bouwgedeelte is in gebruik als bijgebouwtje en als open stallingen (paardenboxen of opslagplaatsen). Deze linker aanhorigheid is nog volledig opgenomen in het parkdomein. De oostelijke tuinmuur bleef behouden en vormt nog de scheidingsmuur met het perceel van de vroegere moestuin.

Het westelijk dienstgebouw vormt vandaag een aparte woonentiteit met tuin en bijgebouwtjes op een aparte kadastrale percelering, maar behoort nog steeds in eigendom tot het domein.

De ommuurde moestuin verkeerde in verval en werd door de familie t’Kint niet meer onderhouden sinds de jaren 2000. De bouwvallige serres werden in 2012 gesloopt. Inmiddels werd de ommuurde moestuin apart verkocht door de erfgenamen en verkaveld voor nieuwbouwwoningen.

1.2.3. Het park

Het embryonale Impdehof wordt een eerste maal vermeld in 1698 als een "sekere hoffstede, groot één oud bunder" en eigendom van Jan Wouters, drossaard van Imde. Charles-Henri Wouters en Petronelle Van der Cammen laten in 1768 een omwald "speelgoed" met stallen en remise bouwen²¹. Deze configuratie van een parallel aan de straat gelegen landhuis en twee flankerende dienstgebouwen, haaks ingeplant op de straat, rond een centraal ereplein beantwoordt aan het in de 18de eeuw gangbare model van "vivre entre cour et jardin". De Ferrariskaart (1771-1777) verschaft een eerste beeld van de aanleg rondom het Impdehof. Binnen een rechthoekig, met bomen omzoomd landbouwperceel ligt het omwalde landhuis, hier nog afgebeeld met één bijgebouw en tuin.

²¹ GILLISJANS M. 2016: Kroniek van het "speelgoed van Imde", *Berla* 108 [online], [Berla 108.pdf](#), 20.

De buitenoever van de vierkante ringgracht met toegang vanaf de Drijpikkelstraat, is langs de noord- en oostzijde met een bomenrij beplant. Ten westen van de ringgracht liggen twee kleinere percelen. Het eerste perceel op de hoek van de Drijpikkel- en de Beekstraat heeft naast twee kleine gebouwen ook een schematisch weergegeven tuin. Daarachter ligt een klein perceel bos. In de zuidwestelijke hoek van het domein werd recent een klein perceel (681g) onteigend voor de aanleg van een toevoercollector voor afvalwater en een pompstation. Tijdens het archeologisch vooronderzoek in 2013 werden hier sporen van de middeleeuwse bewoning aangetroffen (aardewerk, metalen voorwerpen).²²

In 1814 erft Jean-Baptiste Stevens, Brussels gemeenteraadslid en eigenaar van de brouwerij "À l'Étoile" het goed. De Primitieve legger van 1821 geeft aan dat het kleine perceel (perceel 679) ten westen van het landhuis als weide wordt gebruikt en dat de oudere bebouwing niet meer aanwezig is. Later richt Stevens hier een kleine moestuin in. Op de omwalde site (perceel 681) met een oppervlakte van 85 are ligt achter het huis een "hof", vermoedelijk een combinatie van sier- en moestuin. Het perceel 669, ten oosten van het Impdehof, behoort niet tot het eigendom van Stevens en zal nog tot 1883 als hooiland in het kadaster geregistreerd staan. Rond 1840 laat Stevens de zuidelijke en de aanzet van de oostelijke en westelijke grachtarmen dempen, zodat de walgracht tot achter het landhuis verdwijnt. Deze aanpassing aan de "vijver" wordt in 1847 kadastraal geregistreerd.

In 1847 neemt Stevens' schoonzoon, Charles-Louis t'Kint (1799-1859), het goed als permanente woonst in gebruik. Charles t'Kint, rentenier en voormalig eigenaar van het landgoed Ravenstein in Tervuren, bezat bij zijn overlijden meer dan 170 hectare grond te Wolvertem. Zijn nakomelingen zullen nog tot het begin van de 21ste eeuw het Impdehof bewonen. De familie t'Kint zal met vier burgemeester van Wolvertem ook een belangrijke rol op lokaal politiek niveau spelen.

De gewijzigde functie van buitenverblijf naar permanente woning is mogelijk de verklaring voor de heraanleg van de omgeving van het Impdehof, zoals die is weergegeven op de topografische kaart van 1867. Het perceel 677 ten noorden van de nu volledig verdwenen (of niet afgebeelde) ringgracht, wordt in de nieuwe aanleg opgenomen. Deze nieuwe aanleg bestaat uit een bij de woning gelegen siertuin met centraal gazon en bomengordel in de zuidwestelijke hoek en achter het oostelijk bijgebouw, een ruime moestuin ten westen en een in de zichtas van de woning en achter het centrale gazon gelegen boomgaard. Deze prominente ligging in het blikveld van de bewoners geeft mogelijk een indicatie van de esthetische waardering die hieraan gegeven werd.

Onder impuls van Charles' zoon Louis-Chretien (1835-1892), eveneens burgemeester van Wolvertem, en zijn echtgenote Elisa Amelie Orban de Xivry (1848-1920), wordt het landgoed in het derde kwart van de 19de eeuw uitgebreid en aan de heersende mode aangepast. Naast een vergroting van het landhuis wordt ook de bestaande tuin naar het noorden met een groot weideperceel (672a) van 3 hectare en 40 are uitgebreid en vervangen door een langgerekt park. Het park, aangelegd in landschappelijke stijl door een onbekende ontwerper, verschijnt voor het eerst op de topografische kaart van 1892. De serpentinevijver in J-vorm wordt hier verkeerdelijk als twee afzonderlijke vijvers afgebeeld, maar verder komt de weergave grotendeels overeen met de bestaande toestand: een bomengordel met sierbeplanting die het private park een intiemkarakter verleent; een omgaand, zacht slingerend pad op de grens tussen gazon en bomenrand en een bomengroep in het midden bij de vijver die zorgt voor een visuele scheiding tussen het noordelijke en het zuidelijke deel en een bij de woning aansluitend gazon. Dit nieuwe grondgebruik wordt pas in 1907 op het kadaster met de term "lustgrond" genoteerd.

²² VAN LIEFFERINGE N. & SMEETS M. 2013: *Het archeologisch vooronderzoek te Meise-Imde (toevoercollector KWZI)*, Archeo-rapport 189, Kessel-Lo.

De topografische kaart van 1930 biedt een nauwkeurigere weergave van de werkelijke aanleg: een langwerpige park met omgevende bomengordel en een omlopend pad langs de bosrand, met halverwege een doorsteek via een tuinbrug die het smalste, noordelijke deel, van de centraal gelegen J-vormige vijver overspant. Dit beeld van een 'rivier' die uit een bron ontspringt, een brede meander beschrijft en tenslotte achter een massief van bomen en struiken verdwijnt, was een veelvoorkomend en populair aanlegconcept gedurende de hele 19de eeuw. De aanleg vertoont hier een meer open karakter dan op de topografische kaart van 1892 waar het park door een dwars gelegen bomengordel in twee helften werd verdeeld. Langs beide oevers van de vijver loopt een zichtas vanaf het landhuis naar het noorden. Aan de noordelijke punt van de vijver, waar zich een als rotsmassief vermomd stuw bevindt, is een begeleidende bomengroep afgebeeld. Mogelijk gaat het hier om de bomencirkel van zes gewone platanen. Verder verfraaien een klein aantal solitaire en kleine beplantingsgroepen langs de gazonranden de aanleg.

Een aantal oude postkaarten²³, genomen vanaf de woning, bevestigt dit beeld. De zorgvuldig gekozen locatie van een massief van bomen en struiken in de kromming van de vijver camoufleert het eindpunt en roept zo de illusie van een eindeloos door het landschap kronkelende "rivier" op. Voor dit massief bevindt zich een tuinbeeld of -vaas op een sokkel. De beplanting bestaat overwegend uit loofbomen, aangevuld met een selectie coniferen, voornamelijk in de omgeving van de woning. De keuze voor een gemengde aanplanting met een relatief grote soortenvariëteit geeft het park een pittoresk karakter.

Stippellijnen op de topografische kaart van 1930 geven een summier beeld van de aanleg van het ereplein na de heropbouw van het landhuis in 1923: een halfcirkelvormige inrit met twee toegangen en een centraal perk. Op een postkaart van begin 19de eeuw met een afbeelding van het oude landhuis is de vroegere aanleg zichtbaar: de centrale toegang ligt hier nog in de as van de woning en een vast hekken sluit het ereplein langs de straatzijde af. Te midden de cirkelvormige inrit ligt een rond perk, vermoedelijk beplant met éénjarigen. Tegen de beide dienstgebouwen staan palmetten van leifruit aangeplant.

Het perceel hooiland ten oosten van de woning werd na 1873 als boomgaard ingericht en tenslotte in het begin van de 20ste eeuw onder impuls van Georges t'Kint samengevoegd met het meest oostelijke tuinperceel en omgevormd tot een moestuin. Deze vierkante ommuurde moestuin (perceel 669) met een oppervlakte van 78 are werd kadastraal geregistreerd in **1906**. De centrale toegang via een hek bevond zich in het westen en werd geflankeerd door twee smeedijzeren serres op bakstenen voet (669c). De moestuin was ingedeeld in vier percelen met een kruisvormig meesterspad en een centraal waterbekken. De vorige eigenaar Louis t'Kint liet in de moestuin 200 perenvariëteiten aanplanten.²⁴ Dit past binnen de interessesfeer van de adel, geestelijken en de hoge burgerij voor het kweken van bijzondere fruitrassen sinds de opkomst van de pomologische beweging vanaf het einde van de 18de eeuw. In 1956 wordt de bestaande serre (669c) vergroot tot meerdere kassen (668e).

1.3. Beschrijving met inbegrip van de erfgoedelementen en erfgoedkenmerken

1.3.1. Het Landhuis Impdehof

Het landhuis met aanhorigheden werd opgetrokken in 1923-1924 na verwoesting van een ouder kasteel van 1768 door oorlogsbrand in 1914. De volumes van het wederopgebouwde landhuis refereren sterk aan de opbouw van het vroegere 18de-eeuwse, statige herenhuis,

²³ DELCAMPE: *Postkaarten Impdehof* [online], <https://www.delcampe.be> (geraadpleegd 25 mei 2018).

²⁴ GILLISJANS M. 2016: *Kroniek van het "speelgoed van Imde"*, *Berla 108* [online], [Berla 108.pdf](#), 23.

met zijn centraal dubbelhuis en twee flankerende éénlaagse dienstgebouwen, dat uitgevoerd was in een sobere neoclassicistische stijl.

Het domein van het huidige landhuis bestaat uit het gebouwde en aangelegde erfgoed, met name het hoofdvolume van het landhuis met flankerende dienstvleugels, een westelijk en een oostelijk gelegen aanhorigheid in U-vormig, losstaand verband geschikt rond een ereplein en met een achterliggend park met vijver, boogbrug en rotsmassiefje.

Het hoofdgebouw of het eigenlijke landhuis bestaat uit drie goed onderscheiden bouwvolumes, omvattend een centraal dubbelhuis aan weerszijden omgeven door een diephuisvolume met trapgevel onder steile zadeldaken.

Het landhuis is opgetrokken in een markante neotraditionele bak- en zandsteenstijl. De voor- en achtergevels zijn opvallend verrijkt met speklagen of muurbanden en doorgetrokken lekdrempels in zandsteen, die per register de muuropeningen aflijnen. Het gebruik van neuten, neggen en hoekblokken, speklagen en lekdrempels in steen accentueren het contrast met de roodbruine kleur van het baksteenwerk. Sierankers verfraaien de gevels.

De grote variatie in de rechthoekige muuropeningen accentueert de gevels, door het afwisselend aanwenden van gekoppelde stenen kruiskozijsen, ingevuld met twee-, drie-, vier- en vijflichten tussen stenen middenstijlen en tussendorpels en met indeling van het glaswerk met kleine roeden.

Alle vensteropeningen op het gelijkvloerse niveau zijn gevat tussen een geprofileerde latei, een stenen dorpel, neuten en hoekblokken en zijn overspannen door kleine ontlastingsbogen.

De verankerde baksteenbouw is opgetrokken op een hoge onderbouw van zandsteen in bossagewerk. De gehele constructie is onderkelderd. De hoge onderbouw wordt regelmatig onderbroken door getraliede, enkelvoudige, vierkante keldervenstertjes, vaak per twee geplaatst en in symmetrie met de bovenstaande vensteropeningen.

Centraal staat een **breedhuis**, een dubbelhuis op een rechthoekige plattegrond, van twee bouwlagen hoog en drie traveeën breed. Het zadeldak is bedekt met zwarte leien en wordt gemarkeerd door drie dakkapellen. Het steile zadeldak is gevat tussen twee trapgevels, opgebouwd uit negen trap treden en een topstuk dat eindigt op een hoge schoorsteen in baksteenmetselwerk, versierd met een speklaag in zandsteen.

Een bordes springt uit aan de voorgevel van het dubbelhuis. Het bordes is betreedbaar langs twee stenen trappen en is architecturaal uitgewerkt met een stenen borstwering van driepassen met gotische inslag en op de hoeken versierd met twee stenen vazen. Het bordes heeft eveneens een zandstenen onderbouw in bossage, dat doorbroken wordt door een getralied, vierkant kelderraam.

De centrale toegangstravee van het dubbelhuis is ingevuld met een rechthoekige, jongere strokendeur, bekroond met een rondbooglicht boven een tussenstijl. Het geheel is gevat in een brede stenen omlijsting en een geprofileerde druiplijst. Hogerop boven de inkom bevinden zich twee steigergaten opgevuld met een onversierd, rond medaillon in steen.

De voorgevel van het dubbelhuis wordt repetitief doorbroken door gekoppelde stenen kruiskozijsen, rustend op neuten. De muuropeningen zijn gevarieerd ingevuld met vierlichtvensters op de gelijkvloerse verdieping, op de eerste verdieping met tweelichtvensters van verschillende grootte en een drielichtvenster in de rechtertravee, dat onderaan is afgezet met een uitgewerkte stenen borstwering van balusters. Alle ramen hebben een kleine roedeverdeling.

Twee markerende **zijvleugels**, licht achteruitspringend, flankeren het dubbelhuis. Elke zijvleugel is ontworpen als een diephuisvolume tussen trapgevels. Het secundaire karakter

van deze gebouwen komt tot uiting in de geringere bouwhoogte en het kleiner volume. De voorgevels van de beide zijvleugels tellen slechts één brede venstertravee ingevuld door een markant vijflichtvenster in steen; er is geen deurtravee aanwezig.

De **westelijke of linkervleugel** heeft aan de straatzijde een trapgevel van twee en een halve bouwlaag hoog en één venstertravee breed. De trapgevel (negen treden en een top) onder steil zadeldak is bedekt met zwarte leien en is getooid met een hoge massieve schoorsteen, met anker verbonden aan de dakhelling.

Dit bouwvolume vertoont de allure van een middeleeuws diephuis door zijn sterke verticale opbouw, gevormd door de indeling van het register met de stenen muurbanden en door de variatie in de vensteropeningen in de verschillende bouwlagen.

De voorgevel krijgt een sterk architecturaal accent door het aanwenden van een rechthoekig vijflichtvenster op de benedenverdieping, een rechthoekig drielichtvenster en een enkelvoudig rondboogvenster met uitgewerkte stenen borstwering op de eerste verdieping, en op de zolderverdieping onder het zadeldak een drielicht gescheiden door brede muurdammen.

De zijgevel is nagenoeg blind; enkel een geschilderde, kleine kelderdeur (strokendeur) geeft van buiten uit toegang tot een kleine houten steektrap, die leidt naar een kelder op het niveau van het souterrain.

De **oostelijke of rechtere vleugel** vertoont aan de zijde van het ereplein een lijstgevel van anderhalve bouwlaag. De kroonlijst wordt doorbroken door een hoger opgaande venstertravee of een zogenaamd Vlaams venster, afgezet met een stenen borstwering van balusters en bekroond met een dakkapel onder trapgevel (vier treden met top). De muuropening op het gelijkvloerse niveau is ingevuld met een breed stenen vijflichtvenster, identiek aan dit van de linkervleugel.

De trapgevel (tien treden met top) van de zijvleugel is zijdelings en oostelijk georiënteerd en is twee en een halve bouwlaag hoog onder steil leien zadeldak. De muuropening op het gelijkvloerse niveau bestaat uit een enkelvoudig venster. De drie muuropeningen op de tweede bouwlaag corresponderen met de ramen van de buitenste slaapkamers en met het raam van de centrale gang. In de trapgevel verwijzen de hergebruikte jaartalankers 1768 naar het oudere landhuis. De bakstenen trapgevel is verder onversierd.

De oorspronkelijke deurtravee is uitgebreid met een jonger, éénlaags volume in identieke stijl met toegang voor het dienstponeel. De toegang is bereikbaar via een stenen steektrap naar een klein terras.

Tussen de oostelijke vleugel en het dubbelhuis zit een smal bouwdeel van één travee breed, dat zich architecturaal vertaalt in een risaliet aan de achtergevel onder een verspringende dakhelling, afgelijnd door een aparte trapgevel ingewerkt in het dak. Dit functionele bouwdeel correspondeert met de passage van het dienstponeel en maakt een verbinding tussen het niveauverschil van het dubbelhuis met de oostelijke zijvleugel.

De volledige **achterzijde van het driedelige landhuis** is georiënteerd naar het park. De drie onderscheiden achtergevels zijn er eenvormig en rijkelijk uitgewerkt door het gebruik van hoekblokken, neuten, speklagen en doorlopende muurbanden, die de typische gekoppelde stenen kozijnen aflijnen. Ook hier zijn de venstertraveeën afwisselend ingevuld met markante twee-, drie- of vierlichtvensters.

De **achtergevel van het hogeropgaand breedhuis** vertoont een opvallend middenrisaliet, dat eindigt op een hoger opgaand venster met trapgeveltje; een Vlaams venster dat de kroonlijst doorbreekt. Dit middendeel is op de tweede bouwlaag opengewerkt met negen grote ramen tussen zandstenen middenstijlen en tussendorpels. Deze ramen verlichten het trapbordes van de traphal.

Een brede bakstenen fries wordt afgelijnd door een kroonlijst op klossen. Het leien zadeldak met kort geknikte overstek wordt opgesmukt met twee kleine dakkapellen.

De achterzijde van het breedhuis wordt verlevendigd door een driezijdige erker met grote raamindeling en een aanpalende vensterdeur. De erker, gebouwd op een plint van gebroken zandsteen, wordt getooid door een borstwering van fijne spijlen in ijzer. De linker travee op het gelijkvloerse niveau is licht vooruitspringend en wordt er ingevuld met een vierlichtvenster. De kleine uitbouw heeft een leien lessenaarsdak.

De **achtergevel van de westelijke of linkerzijvleugel** is ook hier uitgewerkt als een trapgevel van twee en een halve bouwlaag, doorbroken met muuropeningen afwisselend versierd met één-, twee- of drielichtvensters in stenen omlijstingen. Een vensteropening op de gelijkvloerse verdieping werd later vergroot tot een vensterdeur. Deze jongere toegang verloopt via een stenen steektrap.

De **achtergevel van de oostelijke of rechterzijvleugel** heeft enkel op het gelijkvloerse niveau twee kleine vensters. De achtergevel is haaks uitgebreid met een jonger, klein volume. Het dienstgebouwtje is in de identieke bak- en zandsteenstijl opgesmukt; het bestaat uit één bouwlaag onder schilddak en wordt aan de ene zijde doorbroken door een deuropening met venster en aan de andere zijde door drie omlijste vensters.

De rechtervleugel is aan het ereplein eveneens uitgebreid met een éénlaags volume. De deurtravee in deze trapgevelzijde werd uitgebreid met een jonger volume van één bouwlaag onder kort lessenaarsdak. Het volume werd in identieke stijl opgetrokken. Deze diensttoegang is toegankelijk via een korte stenen steektrap, die uitgaat op een klein verhoogd terras.

Tussen de oostelijke of rechterzijvleugel en de vroegere tuinmuur zit een bakstenen muur, die het ereplein afscheidt van het achterliggend park. De rondboogvormige poortopening heeft een vlakke, boogomlijsting in zandsteen en wordt afgesloten door een ijzeren spijlenhek.

Interieur:

De drie onderscheiden bouwdelen van het eigenlijke landhuis vormen inwendig en wat interieuraankleding betreft een onlosmakelijk geheel; de binnenruimten zijn rechtstreeks met elkaar verbonden. De oorspronkelijke binnenstructuur is herkenbaar en authentiek gebleven.

Het landhuis heeft een typische plattegrond met een ruime inkomhal eindigend op een traphal, aan de linkerzijde een enfilade van salons en zitkamers en aan de rechterzijde de functionele vertrekken. Het interieur is eclectisch ingevuld. De leefkamers zijn afwisselend aangekleed in ofwel een rustige neoclassicistische stijl ofwel in de meer zware neo-Vlaamserenaissance-stijl.

Het centrale dubbelhuis bestaat uit een brede inkomhal met ontvangstruimte en een traphal. Achter de inkomhal ligt nog een klein ruimte (eetkamer) aan de achtergevel. Twee grote leefruimten (salons) bevinden zich in de linkerzijde van het dubbelhuis.

De gelijkvloerse verdieping van de linkerzijvleugel of het westelijke diephuis wordt door één grote kamer ingenomen.

De rechter of oostelijke zijvleugel bevat de functionele vertrekken. Aan de voorgevel bevindt zich een ruime kamer (nu met nieuwe keukeninrichting). De achterzijde wordt ingenomen door de kleine ruimtes voor passage van de bedienden.

De inkomdeur, aan de binnenzijde samengesteld uit zwaar omlijste houtpanelen, geeft toegang tot een inkomhal met grote ontvangstruimte, die de bijna de volledige diepte en de oostelijke of rechterzijde van het dubbelhuis beslaat.

Het opvallend interieur van de **inkomhal met ontvangstruimte** is als een totaalconcept ontworpen in een kenmerkende neo-Vlaamserenaissance-stijl. De kamer is rijkelijk uitgewerkt met typerend elementen, zoals de balkenlaag met geprofileerde moerbalken op

kraagstukken in natuursteen, de houten parketvloer in visgraatmotief, het zware schrijnwerk van de houten deuren samengesteld uit acht omlijste panelen en van de ramen met behouden hang- en sluitwerk. De geschilderde en bepleisterde muren zijn volledig versierd met Franse imitatievoegen. Aan de rechter muurwand staat centraal een open haard met een rookvangkanaal in metaal. De schouwmantel is rechthoekig geometrisch uitgewerkt in hout en heeft geschilderde en geprofileerde houten wangen.

Aan het uiteinde van de inkomhal bevindt zich een **traphal** met een sierlijke houten bordestrap, die aanvat naar de eerste verdieping met een rechte steektrap en op het tussenverdiep een bordes vormt, dat verlicht wordt door negen grote glasramen. De houten bordestrap wordt gekenmerkt door de decoratieve vormgeving van het open traphek met geprofileerde rechthoekige balusters. De houten trappaal is kunstig samengesteld uit rechthoekige balkjes afgewisseld met een cilindervorm en eindigt op een bolornament.

Achter de bordestrap zitten nog twee paneeldeuren, die toegang geven tot de functionele ruimtes.

Aan de noordelijke muurwand van de inkomhal geeft een paneel deur uit op een kleinere **zit- en eetkamer**, die uitzicht heeft op het park. Ze is aangekleed in de neo-Vlaamserenaissance-stijl met zijn typerende kenmerken, zoals de pseudo-balkenlaag van moerbalken met fijne kinderbalken, de parketvloer in visgraatmotief, de oorspronkelijke radiatorkasten. De schouwmantel is in rondboogvorm gemetseld met gekleurde bakstenen (afwisselend rood en zwart) en wordt begrensd door een brede houten schouw balk, versierd met geprofileerde voluten en met bekronende spiegel.

Aan de oostelijke muurwand van de inkomhal zitten twee flankerende deuren in zwaar paneelwerk, die toegang verlenen tot een enfilade van salons en een achterliggende zitkamer.

Het eerste **salon**, gelegen aan de voorzijde, sluit ten westen aan bij de inkomhal. Het salon is decoratief ingericht in een meer verfijnde neoclassicistische stijl. De geschilderde deur is versierd met een verdiept spiegelpaneel tussen fijne houtlijsten; gelijkaardige spiegelpanelen zijn terug te vinden in de kleine, geschilderde lambrisering. Centraal staat een schouw in een sobere empirestijl in witmarmer met bekronende omlijste spiegel. De schouw balk, rustend op gecanneleerde wangen, is versierd met vergulde plaatjes met rankwerk en met een festoen.

De tweede deur geeft uit op een ruim **salon** in een neo-Vlaamserenaissance-stijl, dat eindigt op een grote driedelige erker met grote ramen, uitkijkend op het landschapspark. Volgens een oude postkaart waren de ramen oorspronkelijk ingedeeld met roedeverdeling. Geverniste, houten dwarsbalken op geprofileerde houten consoles verdelen het hoge plafond. De vloer is gelegd in parket in visgraatverband. De houten geschilderde binnendeuren zijn ingedeeld in spiegelvakken met opgelegde fijne houtlijstjes. Centraal staat een robuuste open haard in steen met schouwmantel versierd met fijn stucwerk en gedragen door twee ronde zuilen.

Het linker diephuis of de westelijke zijvleugel wordt over de volledige diepte ingenomen door een ruime **zitkamer**, helder verlicht door het vijflichtvenster aan de voorgevel en achteraan door twee ramen, waarvan één tot een vensterdeur werd gewijzigd. De ruimte is verfijnd gedecoreerd met elementen in neoclassicistische stijl. Het geschilderde, onversierde plafond is verdiept uitgewerkt met brede kooflijsten. De dwarsbalken zijn bepleisterd en geschilderd. De parketvloer in visgraatverband is bewaard, evenals de radiatorkasten onder de vensterbank. In de as van de toegangsdeur staat een opvallende schouwmantel in wit geaderde, roodbruine marmer met op de schouwboezem een grote omlijste spiegel bekroond met een entablement, dat versierd is met een vergulde lauwerkrans.

Alle functionele vertrekken van het landhuis bevinden zich in de rechter of oostelijke zijvleugel. In de rechter muurwand van de inkomhal zit een paneeldeur, die uitgaat op het apart en smal geconcipeerd bouwdeel, waar zich de **vestibule met diensttrap** en de keldertoeegang bevinden.

De vestibule geeft verbinding met een **bijkeuken**, waar het schrijnwerk van deuren en ramen behouden bleef en met een grote kamer aan de voorgevel, nu ingericht met een hedendaagse keukeninrichting zonder erfgoedwaarde.

De vestibule geeft tevens aansluiting naar een jonger bijgebouwtje aan de achtergevel.

De hoofdtrap of bordestrap geeft op de eerste verdieping uit op een kleine overloop, die de twee zijden van een centrale gang verbindt. De beide delen zijn afgelijnd door een geprofileerde deurlijst. De geschilderde en bepleisterde muren van de overloop zijn versierd met imitatievoegen.

Op de centrale gang geven links en rechts een groot aantal aaneengeschakelde vertrekken (van slaap- met badkamer of slaap- met zitkamer) uit.

De leef- en slaapvertrekken op de verdiepingen zijn er naar gewoonte minder rijkelijk uitgewerkt, maar hebben nog een aantal decoratieve elementen, zoals de houten paneeldeuren, de plankenvloeren (momenteel bedekt met vast tapijt), diverse geprofileerde schouwmantels in marmer, eenvoudig lijstwerk, het decoratieve schrijnwerk van ingebouwde kasten in de muurwanden.

De zolderverdieping is bereikbaar via de bediendentrap in de vestibule, een bordestrap afgezet met een balustrade van geprofileerde spijlen. De trap komt uit op een overloop gelegen binnen het apart bouwvolume tussen het dubbelhuis en de rechterzijvleugel.

De houten paneeldeuren van een aantal kleine zolderkamers onder dak geven uit op de middengang. De gang eindigt op een geschilderde paneeldeur, die toegang geeft tot twee zolderruimtes.

De zolderverdieping van het dubbelhuis heeft een dakgebinte met dakbebording, bewaarde plankenvloer en hoog in de trapgevelzijde zit een rond venster met bewaard schrijnwerk.

Op de zolderverdieping van de linker of westelijke zijvleugel zit tussen de trapgevels een bewaard hoog dakgebinte met dakbebording en een eenvoudige plankenvloer.

De twee zolderruimten worden van elkaar afgescheiden door een bakstenen muur. Een zware houten paneeldeur onder ontlastingsboog maakt de verbinding tussen de beide zolders.

De kelderverdieping ligt half verzonken onder het grondniveau en is bereikbaar met een eenvoudige houten steektrap. De kelder is uitgewerkt in geschilderd baksteensteenmetselwerk en overspannen met bakstenen troggewelfjes tussen ijzeren liggers. De kelder is door bakstenen muren ingedeeld in grote compartimenten en heeft harde bevoering deels uit bakstenen en een deels uit steen.

De linker of westelijke zijvleugel heeft een aparte onderkeldering, die enkel aan de buitenzijde toegankelijk is via een kleine houten deur in de zijgevel. De ruime, gewitte kelder beslaat het gehele grondoppervlak van het diephuis en heeft een bakstenen bevoering. Twee bakstenen pijlers ondersteunen de troggewelven tussen de ijzeren liggers.

1.3.2. De aanhorigheden

Het landhuis met het ereplein wordt geflankeerd door twee losstaande aanhorigheden of vroegere nutsgebouwen. Beide zijn een opvallend hoog en lang volume.

De beide aanhorigheden staan met hun korte gevelzijde aan de rooilijn en zijn met de lange voorgevel georiënteerd naar het ereplein.

De **linker of westelijke aanhorigheid**, wederopgebouwd in 1923-24 op de plaats van een oud volume, bestaat uit een vroegere hovenierswoning met schuur. De korte gevelzijde vormt een tuitgevel op aanzetstenen en eindigt in een schoorsteen. De bakstenen straatgevel is weinig uitgewerkt. Op het gelijkvloerse niveau zit een in steen

omlijst bolkozijn met bovenlicht. Hogerop zitten een houten laadluik en een klein rechthoekig venster. De vensteropeningen met bewaard schrijnwerk zijn omlijst met negblokken.

De langsgevel aan het ereplein is zes traveeën breed en twee bouwlagen hoog onder een laag zadeldak van zwarte Vlaamse pannen tussen twee topgevels. De beluikte bolkozijnen hebben een tweedelig bovenlicht met zandstenen omlijsting. De rondbogige deuromlijsting wordt bekroond door een lancetvormige blindnis. De tweede bouwlaag in verankerde baksteenmetselwerk is blind. Het schrijnwerk is aan de voorgevel van het woongedeelte vernieuwd.

De rechter of oostelijke aanhorigheid, wederopgebouwd in 1923-24 op de plaats van het oude volume, is in gebruik als een nutsgebouw met atelier, werkplaats en bergplaats. De straatgevel heeft een tuitgevel op aanzetstenen en eindigt op een schoorsteen. De bakstenen straatgevel is weinig uitgewerkt. In de tuitgevel zit een beluikt bolkozijn met omlijst bovenlicht. Het schrijnwerk is bewaard. Aan de noordelijke erfzijde is de tuitgevel nagenoeg blind, maar wordt doorbroken door een jongere poortopening (thans garagepoort).

De verankerde gevel langs het ereplein, opgetrokken in baksteenmetselwerk op rechthoekige plattegrond, is grotendeels blind. De langsgevel telt twee bouwlagen onder een zadeldak van zwarte Vlaamse pannen. Twee muuropeningen bevinden zich in de uiterst rechter travee. Ze zijn ingevuld met beluikte bolkozijnen met een in steen omlijst tweedelig bovenlicht. Het schrijnwerk is bewaard.

De achtergevel van deze aanhorigheid werd onder aandacht uitgebreid met een bakstenen volume van één bouwlaag. De gevel wordt er doorbroken door een rechthoekige, geschilderde houten vleugelpoort. Aanleunend staat een jongere open constructie (wagenhuis) onder lessenaarsdak. Onder het pannendak zit een houten dakbebording en balkenzoldering.

Opmerkelijk is de rondbogige opening in de muur op het niveau van het maaiveld, dat dienstdeed als hondenhek.

Op de erfsite van deze westelijke aanhorigheid bevindt zich een aantal jongere nutsgebouwtjes uit het midden van de 20ste eeuw. De lange schuur onder lessenaarsdak met zwarte Vlaamse pannen is aangebouwd tegen de ommuring van de vroegere moestuin. Het nutsgebouw is ingedeeld in compartimenten, die gebruikt worden als (open) stallingen of kleine bergruimten.

Verderop tegen deze tuinmuur staat een lange baksteenbouw op rechthoekige plattegrond onder lessenaarsdak en bedekt met leien. De stal is opgesplitst in twee gelijke delen en bevat twee ingangen. Het betreft een gesloten werkplaats voor het onderhoud van de gesloopte serres en een vroegere 'potting shed' of tuinschuurtje met twee brede vensteropeningen.

De ruimten van deze nutsgebouwen bewaren nog grotendeels authentiek buitenschrijnwerk en een houten balklaag.

1.3.3. Het park

Het Impdehof ligt op de westelijke beekdalflank van de Molenbeek die afwatert richting de Zenne. De Beekstraat die parallel loopt met de beek, vormt de westgrens van het domein. Het park wordt ten zuiden door de Drijpikkelstraat en ten noorden door een buurtweg naar de Boskapel begrensd. Ten oosten grenzen het park en de bijgebouwen aan de voormalige ommuurde moestuin en een achtergelegen landbouwperceel. Het domein is circa 5,3 hectare groot.

Een lage haag van geschoren taxus sluit **het ereplein** aan de straatzijde af. De twee toegangen worden gemarkeerd door vierkante, ingesnoerde hardstenen hekpijlers, eindigend op een bolbekroning en geflankeerd door kegelvormig gesnoeide taxussen. De oorspronkelijke, lage houten hekken met balustervormige spijlen werden recent weggenomen. De inrit in grind omsluit een centraal rechthoekig gazon, langs de noordzijde

afgeboord met een rozenperk, voorheen beplant met kleurrijke éénjarigen. Tussen de oostelijke bijgebouwen en de toegang tot de woning ligt een kasseistrook, mogelijk ouder dan 1923.

Het langwerpige, zuid-noord georiënteerde **park** is langs drie zijden met meidoorn omhaagd. Een bomengordel langs de noord-, oost- en westzijde verleent het park een intiem karakter. Het gevarieerd bomenbestand vertoont een verhoudingsgewijs groot overwicht aan bruinbladige beuken in de oostelijke bomengordel ter hoogte van de vijver. De naar het noorden versmallende open ruimte en de vernuftig aangelegde serpentinevijver roepen een gevoel van verte en eindeloosheid op. De paden werden recent grotendeels heraangelegd op het oude tracé.

De circa 140 meter lange, noord-zuid georiënteerde **serpentinevijver** heeft de vorm van een J, waarbij het noordelijke smalle deel naar het zuiden toe breed uitloopt. De vijver wordt gevoed door een ondergronds, niet in kaart gebracht netwerk van drainagebuizen. Een kleine stuw aan het noordelijke eindpunt van de vijver, gecamoufleerd door een amfiteatervormig rotsmassiefje, leidt het overtollige water via een bakstenen koker naar de noordoostelijke hoek van het domein, waar het water via een slingerend beekje in de bomenrand het domein verlaat. Met de grond die werd uitgegraven voor de vijver werden langs de rand van het park beplantingsheuveltjes aangelegd.

De smeedijzeren leuning van de **tuinbrug**, een boogbrug die het noordelijke, smalle deel van de vijver overspant, hebben een elegant en eenvoudig motief van afwisselend cirkels en ellipsen. De gietijzeren hekpijlers aan het uiteinde van de brug bestaan uit geprofileerde zuilen met bovenaan een motief van acanthusbladeren en eindigend op een siervaas. De bakstenen brughoofden zijn gecamoufleerd met rotswerk, identiek aan het vlakbij gelegen rotsmassiefje. Dit amfiteatervormig **rotsmassiefje** aan de noordelijke punt van de vijver, wekt de indruk de bron van de vijver te zijn, maar verbergt in feite het handbediend stuwte om de overloop van de vijver te regelen. De grillig gevormde rotspartij bestaat uit een metselwerk van onregelmatig gevormde natuursteenkeien van verschillende omvang en heeft vier in grote variërende openingen. De daarbij aansluitende noordelijke oever is eveneens met dit rotswerk verfraaid.

Langs de westzijde van de vijver is op een lichte verhevenheid naast de brug een cirkel van zes gewone platanen (*Platanus x hispanica*) aangeplant, voorafgegaan door een massief van herfstpaardenkastanje (*Aesculus parviflora*) op de binnenbocht van de meander. Aan de oostzijde van de brug staat een monumentale, zeer breed uitgroeide trompetboom (*Catalpa bignonioides*).

Het parkgedeelte ten zuiden van de vijver en aansluitend bij het landhuis bestaat uit een gazon met enkele solitaire bomen langs de randen en een begeleidende bomengordel. Een deel van deze bomen en struiken is reeds op een aantal postkaarten van het park uit de eerste helft van de 20ste eeuw te zien, waaronder een zesstammige Hinokicipres (*Chamaecyparis obtusa*). In het huidige beeld vallen onder meer een omvangrijke Libanonceder (*Cedrus libanii*) op, alsook een geënte pluimes (*Fraxinus ornus*), een zwarte walnoot (*Juglans nigra*), een tweestammige taxusvariëteit (*Taxus spec.*) en een moerascipres (*Taxodium distichum*) aan de vijveroever. De westelijke, smalle zichtas langsheen de vijver bleef bewaard. De overgang tussen het gazon en de in grind gelegde onmiddellijke omgeving van het landhuis wordt gemarkeerd door een hardstenen trede.

Ten oosten van de woning, werd in de as van de ingang naar de voormalige moestuin een nieuwe, kleine siertuin aangelegd. Het park grenst hier en langs de zuidzijde aan de muur van de voormalige en nu verkavelde moestuin met dichtgemetselde toegang. Ten westen van de woning werd op het terrein grenzend aan de Beekstraat een jonge aanplant van fijnsparren verwijderd, waardoor het oorspronkelijk gesloten karakter van de aanleg aangetast is. In de plaats werd een siertuin met houten pergola zonder erfgoedwaarde aangelegd. Achter het westelijk bijgebouw werd recent een houten bijgebouw (open

veranda) zonder erfgoedwaarde opgetrokken. Volgens de huidige eigenaar bevinden zich in de oostelijke bosrand nog bakstenen restanten, mogelijk van sokkels.

Het noordelijke deel van het park, voorbij de vijver, wordt gekenmerkt door een centrale open ruimte met een solitaire Hollandse linde (*Tilia x vulgaris*) en een omgevende bomenrand. Het voormalige gazon of hooiland is momenteel opgedeeld in twee weiden. Langs het westelijke tuinpad werd halfweg een moderne paardenstal zonder erfgoedwaarde geplaatst. In de noordoostelijke hoek van het domein verschaft een smeedijzeren hekje toegang tot de achtergelegen buurtweg die naar de Boskapel leidt. Het zwart geschilderd hekje heeft spijlen met klimmend beloop eindigend op een fleur-de-lys motief en gepunte, korte tussenspijltjes. Vlakbij staat aan de rand van het tuinpad en in de zichttas van de tuinbrug opnieuw een groep van zes gewone platanen (*Platanus x hispanica*).

Langs de westgrens van het domein bevindt zich in het verlengde van de meest noordelijke splitsing van de Beekstraat en iets ten zuiden van de kleine Lourdesgrot een derde toegang tot het domein. Deze ingang is afgesloten met een smeedijzeren hek bestaande uit twee vleugels en met spijlen eindigend op een speerpunt. Het eenvoudige, zwart geschilderde hek is opgehangen aan gietijzeren hekpijlers met een gepunte bolbekroning.

De kruidlaag in het park bestaat ondermeer uit bleeksporig bosviooltje (*Viola riviniana*), slanke sleutelbloem (*Primula elatior*), bosanemoon (*Anemone nemorosa*), gewoon speenkruid (*Ficaria verna*), daslook (*Allium ursinum*), gevlekte aronskelk (*Arum italicum*), groot hoefblad (*Petasites hybridus*), gewone salomonszegel (*Polygonatum multiflorum*), moesdistel (*Cirsium oleraceum*) en klimop (*Hedera Helix*).

In de struiklaag vinden we ondermeer scherpe hulst (*Ilex aquifolium*), éénstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*), gewone vlier (*Sambucus nigra*), sneeuwbes (*Symphoricarpos albus*), rhododendron (*Rhododendron spec.*), laurierkers (*Prunus laurocerasus*), gewone aalbes (*Ribes rubrum*), Japanse sierkwee (*Chaenomeles japonica*), kornoelje (*Cornus spec.*), gewone vogelkers (*Prunus padus*), gewone hazelaar (*Corylus avellana*), massief van herfstpaardenkastanje (*Aesculus parviflora*) en in de nabijheid van de woning een oude sering (*Syringa vulgaris*).

In het park komen verder nog volgende boomsoorten voor: grauwe abeel (*Populus canescens*) in het zuidoosten, tamme kastanje (*Castanea sativa*), witte paardenkastanje (*Aesculus hippocastanum*), zomerlinde (*Tilia platyphyllos*), kleinbladige linde (*Tilia cordata*), zomereik (*Quercus robur*), Amerikaanse eik (*Quercus rubra*), bruine beuk (*Fagus sylvatica* 'Atropunicea'), zilveresdoorn (*Acer saccharinum*), gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*), haagbeuk (*Carpinus betulus*), verschillende soorten wilg (*Salix spec.*), Weymouthden (*Pinus strobus*), gewone es (*Fraxinus excelsior*), Ruwe berk (*Betula pendula*), fijnspar (*Picea abies*), opslag van ruwe iep (*Ulmus glabra*).

Waardevolle bomen:

Het cijfer geeft de stamomtrek in cm weer, deze wordt standaard gemeten op 150 cm hoogte. Het park van het Impdehof bevat volgende waardevolle bomen:

1. Libanonceder (*Cedrus libanii*) 352 (gemeten op 110 cm hoogte)
2. Gewone plataan (*Platanus x hispanica*) 378
3. Gewone plataan (*Platanus x hispanica*) 276 in een groep van zes vlakbij de tuinbrug
4. Trompetboom (*Catalpa bignonioides*) 310 uitzonderlijk breed uitgegroeid exemplaar
5. Witte paardenkastanje (*Aesculus hippocastanum*) 367
6. Moerascipres (*Taxodium distichum*) 316 aan de zuidelijke vijveroever
7. Witte paardenkastanje (*Aesculus hippocastanum*) 290
8. Amerikaanse eik (*Quercus rubra*) 359

9. Mispel (*Mespilus germanica*) 102 geënt op 130 cm hoogte op een onderstam van meidoorn
10. Pluimes (*Fraxinus ornus*) 247 enthoogte: 150 cm
11. Zwarte walnoot (*Juglans nigra*) 170

1.4. Fysieke toestand van het onroerend goed

De fysieke toestand van het onroerend goed, waarvoor dit beschermingsdossier wordt opgemaakt, is vastgesteld tijdens meerdere plaatsbezoeken op 3 maart 2017, 15 februari 2018 en 9 april 2018.

De fysieke toestand is op dat moment fotografisch gedocumenteerd. Deze registratie is als bijlage bij het ministerieel besluit gevoegd en geeft een beeld van de toestand van het onroerend goed op het moment van het vooronderzoek tot de bescherming.

Het landhuis en de aanhorigheden bevinden zich behoudens verborgen gebreken in degelijke bouwfysische toestand na een recente (zachte) renovatie door de nieuwe eigenaars. Hierbij werd het buitenschrijnwerk in het eigenlijke landhuis grotendeels vervangen door raamwerk met dubbele beglazing, echter naar model en in overeenstemming met de kenmerkende architecturale bouwstijl.

De borstwering van het bordes vertoont aan de stenen driepassen een schadebeeld.

Het interieur van het woonhuis in de linker of westelijke aanhorigheid kon niet worden bezocht.

Het houtwerk (balklagen en afdaken) in de kleine bijgebouwen van de rechter of oostelijke aanhorigheid vertoont lacunes.

Het oorspronkelijk ontwerp van het park in landschappelijke stijl uit het derde kwart van de 19de eeuw is nog goed afleesbaar op het terrein, maar licht vervaagd. De westelijke smalle zichtas die de blik vanaf het landhuis langsheen de vijver naar het noorden voert, bleef behouden. De oostelijke zichtas, nog goed zichtbaar op een luchtfoto van 1970, is ondertussen dichtgegroeid. In dit oostelijke deel is ook het oorspronkelijke tuinpad niet meer zichtbaar. Het tuinpad dat langs de westelijke bomenrand tot aan de oostzijde ter hoogte van de tuinbrug loopt, werd recent op het oude tracé heraangelegd.

Het aanwezige bomenbestand is zeer gevarieerd, heeft ondertussen een respectabele leeftijd bereikt en vertoont hier en daar uitval. De begin 21ste eeuw genoteerde opslag van ondermeer bramen en gewone esdoorn werd door de huidige eigenaars sterk teruggedrongen.

De serpentinevijver heeft bij droge zomers problemen om de waterstand te behouden. Momenteel is het ook niet duidelijk vanwaar de waterbevoorrading voor de vijver komt. Het afwateringssysteem met een handbediend stuwteje en gemetselde bakstenen koker functioneert nog, maar het ijzerwerk van het stuwteje is sterk verroest. Het metselwerk van het amfiteatervormig rotsmassiefje, werd na beschadiging door een omgevallen boom, gedeeltelijk en met de oorspronkelijke materialen hersteld, maar vertoont lacunes.

De smeedijzeren tuinbrug werd recent hersteld waarbij de grotendeels verdwenen houten liggers van de brug werden vervangen. De aanzet van de brug rust nu op betonnen balken, geflankeerd door lage bakstenen muurtjes met een betonnen afdekking. Het smeedwerk werd ontroest en in een grijsblauwe kleur geschilderd.

Tijdens de inventarisatiecampagne van de Vlaamse Rand in 2015 werden de oorspronkelijke lage houten hekken aan de straatzijde, uitgevoerd in neorenaissancestijl met balustervormige hekpijlers, nog fotografisch gedocumenteerd. Deze hekken zijn niet meer in situ aanwezig. Het smeedijzeren hekje op de noordgrens van het park werd recent geschilderd, maar mist een aantal tussenspijltjes. Het uitgelichte, verroeste moestuinhek wordt in situ bewaard; maar heeft geen functie meer vermits de moestuintoegang na de verkaveling van de moestuin werd dichtgemetseld. Het hek langs de Beekstraat werd

recent zwart geschilderd; bij ongeveer de helft van spijlen ontbreekt de speerpuntbekroning.

Volgens de huidige eigenaar bevinden zich in de oostelijke bosrand nog bakstenen resten, mogelijk de restanten van sokkels voor tuinbeelden of -vazen.

De nieuwe eigenaars nemen nu stap voor stap maatregelen om het park herop te waarderen en op te frissen.

2. EVALUEREND GEDEELTE

2.1. Evaluatie van de erfgoedwaarden

2.1.1. Historische waarde:

Het Landhuis Impdehof, gelegen in het gehucht Imde, is een representatieve en herkenbare getuige van de evolutie van een laatmiddeleeuwse hofstede naar een grote omwalde buitenplaats, die vervolgens uitgroeide tot een aanzienlijk landhuis voor permanente bewoning. Vanaf het einde van de 16de eeuw kochten of bouwden rijke burgers, hier in de regio vooral welgestelde stedelingen uit Brussel, een hofstede, die zij als een bron van inkomsten verpachtten en waar zij in een aangename landelijke omgeving kwamen vertoeven. Vanaf het midden van de 17de en in de loop van de 18de eeuw bouwden deze rijke burgers, vaak bij de bestaande hoeve, een afzonderlijk ruim buitenhuis op een landgoed, dat veelal 'hof van plaisantie' of 'speelgoed' werd genoemd. Uiteindelijk groeiden deze buitenplaatsen in de 19de eeuw uit tot luxueuze landhuizen met parkdomein bewoond door renteniers of welgestelde burgers, die een belangrijk ambt bekleedden.

De laatmiddeleeuwse hofstede 'Impdehof' groeide uit tot een buitenplaats, nieuw opgericht in 1768, in eigendom van twee generaties Wouters woonachtig te Brussel. Als drossaards van Wolvertem stonden zij decennialang in dienst van de welvarende prinsen Tour en Tassis, eigenaars van het nabijgelegen heerlijke kasteeldomein van Imde. De familie Wouters vestigde dan ook haar luxueus buitenverblijf in de onmiddellijke omgeving van haar werkgebied, namelijk recht tegenover de schepenbank van Wolvertem, gelegen op de 'Cam' in Imde, en in het zicht van het heerlijke domein van haar broodheren.

Door erfenis verkregen, zullen vervolgens vier generaties van de notabele, welstellende familie t'Kint, alle burgemeester geweest van Wolvertem, het Impdehof bewonen en uitbouwen tot een fraai landhuis in neoclassicistische stijl gelegen in een ruim park aangelegd in landschappelijke stijl. De keuze voor bijzondere cultivars en exoten en de aanplanting van 200 perenvariëteiten in de moestuin laten vermoeden dat de toenmalige eigenaar hier een uitgesproken interesse voor had.

Het aanzienlijke landhuis werd in 1923-1924 wederopgebouwd in een markante en kwaliteitsvolle neotraditionele stijl, nadat het oude herenhuis door brand tot puinen werd verwoest bij de beruchte 'Slag om Imde' op 24 augustus 1914. Het landhuis is daarmee een getuige van de historische wederopbouw na de Eerste Wereldoorlog, waar in de beginperiode, tijdens het oprukken van het Duitse leger, heel wat kastelen en rijke villa's in de regio van Meise en in de wijdere Vlaamse Rand moedwillig in brand werden gestoken.

2.1.2. Architecturale waarde:

Het Landhuis Impdehof is een representatief voorbeeld van een landhuis in neotraditionele bak- en zandsteenstijl uit het eerste kwart van de 20ste eeuw. Het landhuis werd, na verwoesting, wederopgebouwd in 1923-24 in een stijl die voor de regio van Meise en Wolvertem zeer herkenbaar en kenmerkend is geweest voor 18de-eeuwse rijke, burgerlijke gebouwen (hoeve, pastorie, godshuis of schepenhuis).

Het Landhuis Impdehof vormt een beeldbepalend en nog authentiek bewaard ensemble, dat bestaat uit een groot breedhuis met flankerende zijvleugels in combinatie met twee grote aanhorigheden, geschikt als losse bestanddelen rond een U-vormig ereplein in een sterke openheid gericht naar het dorp.

Het landhuis wordt gekenmerkt door harmonische verhoudingen in een symmetrische, driedelige compositie, als een centraal dubbelhuis aan weerszijden omgeven door een diephuisvolume, en door een verzorgde uitvoering van de buitengevels onder steile zadeldaken gevat tussen trapgevels. Architecturaal is het landhuis een kwalitatief uitgevoerd ontwerp in een uitgesproken neotraditionele stijl, gekenmerkt door een markant driedelig volume, met een opvallende rijkelijk uitgewerkte vormgeving door het repetitief aanwenden van hoge trapgevels en van een grote variatie aan gekoppelde kruiskozijnen in steen, afwisselend opgevuld met twee-, drie-, vier- en vijflichtvensters. De voor- en achtergevels zijn opvallend verrijkt met speklagen of muurbanden en doorgetrokken lekdrempels in steen, die per register de muuropeningen aflijnen. Het gebruik van neuten, neggen en hoekblokken, speklagen en lekdrempels in steen accentueren het contrast met de roodbruine kleur van het baksteenwerk. De omlijste rondboogdeur, het stenen bordes met de borstwering van driepassen en de sierankers verlevendigen de voorgevel.

De eclectische inrichting van de bewaarde rijkelijke kamers in het Landhuis Impdehof is representatief voor de burgerlijke smaak in het begin van de 20ste eeuw, waarbij stijlen uit het verleden worden gecombineerd met eigen interpretaties en door het aanwenden van moderne materialen. De decoratieve interieurafwerking van het Impdehof is zeer verzorgd uitgevoerd. Het landhuis heeft een typische plattegrond met een ruime inkomhal met ontvangstruime eindigend op een traphal, met aan de westelijke of linkerzijde een enfilade van salons en zitkamers en aan de oostelijke of rechterzijde de functionele vertrekken. De rijkelijke leefkamers op de begane grond zijn afwisselend aangekleed in een 'rustige' neoclassicistische stijl ofwel in de meer 'zware' neo-Vlaamserenaissance-stijl.

De beide wederopgebouwde aanhorigheden, haaks gelegen aan de straatzijde, bewaren een vrij imposant volume in baksteen, dat in voorkomen en opbouw refereert naar 19de-eeuwse dienstgebouwen, die opgetrokken werden bij rijke hoeves of buitenverblijven. De aanhorigheden uiten zich als sterk beeldbepalend en authentieke elementen binnen de U-vormige configuratie van het landhuis.

Het park in landschappelijke stijl is sinds de aanleg in het derde kwart van de 19de eeuw ongewijzigd gebleven. Het ontwerp van een onbekende, maar niet ongetalenteerde tuinarchitect speelt op vernuftige wijze met het perspectief. De centrale serpentinevijver in J-vorm waarvan het eindpunt slechts door een wandeling ontdekt kan worden en de twee smalle zichtassen langs beide zijden van de vijver creëren een gevoel van wijsheid en uitgestrektheid. De keuze voor een gevarieerde beplanting met een aandeel bijzondere cultivars en exoten, aangevuld met bomengroepjes van dezelfde soort, onderstreept het pittoresk karakter van het park. Het park met de vijver, centrale gazons, bomenrand, bomengroepen, solitair en met fraaie architecturale tuinelementen, zoals de boogvormige smeedijzeren tuinbrug en het kunstig rotsmassiefje, bezit nog een grote authenticiteit en herkenbaarheid. Het contrast tussen het formele, open karakter van het ereplein en het intiem en besloten karakter van het park verhoogt de belevingswaarde.

2.1.3. Ruimtelijk-structurerende waarde:

Het park van het Landhuis Impdehof presenteert zich als een opvallend groenelement aan de rand van de dorpskom. De inplanting van de gebouwen rond een formeel aangelegd ereplein in het zicht van het heerlijk kasteeldomein van Imde heeft een hoge contextwaarde.

De tuinarchitectuur, de beplanting, de tuinbrug en het rotsmassiefje werden gebruikt voor het planmatig creëren van zichtlijnen of richtpunten binnen het park.

2.2. Motivering van het type bescherming 'monument'

Het Onroerendergoeddecreet definieert een monument als volgt: "een onroerend goed, werk van de mens of van de natuur of van beide samen, met inbegrip van de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken, inzonderheid de bijhorende uitrusting en de decoratieve elementen van algemeen belang wegens de erfgoedwaarde(n)."

Het behoud van de historische ensemble- en contextwaarde van de bouwkundige elementen in relatie met het ereplein en achterliggende park in landschappelijke stijl met centrale vijver, rotsmassiefje en fraaie boogbrug, met waardevolle solitaire bomen en diverse bomengroepen, een omringende bomengordel en twee ruime graspartijen wordt gegarandeerd door de bescherming als monument.

Het landhuis met de aanhorigheden en het ereplein wordt beschermd als monument vanwege de historische en architecturale verbondenheid van de bouwkundige onderdelen. Het achterliggende park met zijn parkelementen wordt meegenomen in de bescherming als monument vanwege de bewaarde historische configuratie niet alleen in relatie tot het landhuis, maar als sterk ruimtelijk-structurerende en sterk beeldbepalend element binnen het dorpsbeeld van het gehucht Imde en dit al sinds het einde van de 18de eeuw.

2.3. Motivering van de afbakening van de bescherming

De afbakening van het beschermd onroerend goed is opgenomen op het plan dat als bijlage bij het ministerieel besluit is gevoegd. Alle kadastrale percelen gevat door de bescherming zijn opgenomen in artikel 1 van het ministerieel besluit.

De bescherming omvat de volgende kadastrale en administratieve omschrijving:

Het hoofdgebouw, het losstaand oostelijk bijgebouw en het parkdomein:
Drijpikkelstraat 25, 1861 Meise (Wolvertem)
Kadastrale afdeling: Meise, 2de afd. (Wolvertem), sectie A, perceel 680M

Losstaand westelijke bijgebouw met tuin (nu met woonfunctie)
Drijpikkelstraat 27-27A, 1861 Meise (Wolvertem)
Kadastrale afdeling: Meise, 2de afd. (Wolvertem), sectie A, perceel 680N

De afbakening van de bescherming valt samen met de historische grenzen van het Impdehof dat in het derde kwart van de 19de eeuw als permanente verblijfplaats van een notabele familie zijn maximale omvang bereikte met een uitbreiding naar het noorden voor de aanleg van een park in landschappelijke stijl, met uitzondering van het perceel 681G waarop recent een toevoercollector voor afvalwater en een pompstation werd aangelegd en de verkavelde, ommuurde moestuin.

Het westelijk dienstgebouw vormt vandaag een aparte woonentiteit met tuin en bijgebouwtjes op een aparte kadastrale percelering, maar behoort nog steeds in eigendom tot het domein. Het uiterlijk voorkomen in zijn typologie van dienstgebouw blijft duidelijk herkenbaar. Het volledige perceel wordt meegenomen in de bescherming. Het uiterlijk voorkomen in zijn typologie van dienstgebouw blijft duidelijk herkenbaar. Het interieur van het woongedeelte is grotendeels gemoderniseerd en heeft geen erfgoedwaarde.

Het kleine, westelijke hoekperceel sectie A, nummer 681G hoort niet langer tot het domein van het landhuis. Het is in gebruik genomen als infrastructuur voor de behandeling van afvalwater (toevoercollector) en het waterbeheer van de naastliggende Molenbeek. Het perceel 681G wordt dan ook niet meegenomen in de afbakening van de bescherming.

De vroegere ommuurde moestuin werd apart verkocht. In 2012 werd een stedenbouwkundige vergunning afgeleverd voor de sloop van twee serres op de huidige percelen A666/L en A666/H, en een verkavelingsvergunning voor vier woningen op de percelen 666H, 666/K, 666/G en 666/M. Dit onderdeel wordt dan ook niet opgenomen in de afbakening van het beschermingsvoorstel.

2.4. Juridische toestand

De afbakening van het beschermd onroerend goed is opgenomen op het plan dat als bijlage bij het ministerieel besluit is gevoegd. Alle kadastrale percelen gevat door de bescherming zijn opgenomen in artikel 1 van het ministerieel besluit.

2.4.1. Onroerend Erfgoed:

Op het omgevingsplan in bijlage bij dit dossier zijn de beschermingen opgenomen die in de buurt liggen van het onroerend goed waar dit dossier over gaat.

Het Landhuis Impdehof is opgenomen als vastgesteld bouwkundig erfgoed sinds 14-09-2009. (ID: 40211)

Het parkdomein van het Impdehof is opgenomen in de (niet vastgestelde) wetenschappelijke inventaris landschappelijk erfgoed als historisch park of tuin. (ID: 134064)

2.4.2. Ruimtelijke Ordening:

Gelegen in het bij Koninklijk Besluit goedgekeurd Gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse van 7 maart 1977.

Het Landhuis Impdehof valt binnen twee bestemmingszones:

- woonzone met landelijk karakter, binnen 50m vanaf de rooilijn;
- parkzone, vanaf 50m vanaf de rooilijn;

Niet gelegen in een RUP; niet gelegen binnen een BPA.

2.4.3. Natuur en Bos:

Niet gelegen in een Habitat- of Vogelrichtlijngebied.

2.4.4. Water:

Watertoets: overstromingsgevoelig gebied - deels effectief en deels mogelijk overstromingsgevoelig gebied voor het parkgebied.

3. BEHEERSVISIE

3.1. Beheersdoelstellingen voor het beschermd onroerend goed

In het beschermingsbesluit zijn beheersdoelstellingen opgenomen. Je vindt die terug onder artikel 3 van het ministerieel besluit. De beheersdoelstellingen moeten de zakelijkrechthouders (eigenaars, erfpachthouders, opstalhouders en leasinggevers) en gebruikers op weg helpen om de erfgoedwaarden maximaal in stand te houden of te verbeteren. Ze hebben de optimale verwezenlijking van de erfgoedwaarden voor ogen. Ze geven richting aan of vormen een kader voor toekomstig beheer van het beschermd onroerend goed. Zakelijkrechthouders en gebruikers dienen rekening te houden met deze beheersdoelstellingen als ze werken wensen uit te voeren aan het beschermd goed. Ook

de overheid houdt met deze doelstellingen rekening als ze over deze werken advies moet geven of als ze toelating moet geven voor die werken.

De beheersdoelstellingen spelen in op de erfgoedwaarden, erfgoedelementen en erfgoedkenmerken opgenomen in artikel 2 van het ministerieel besluit.

3.2. Bijzondere voorschriften voor het beschermd onroerend goed

Voor elk beschermd onroerend goed geldt het actief en passief behoudsbeginsel. Dit betekent dat de zakelijkrechthouders en gebruikers het beschermd goed in goede staat moeten houden door de nodige instandhoudings-, beveiligings-, beheers-, herstellings- en onderhoudswerken uit te voeren en dat het verboden is om een beschermd onroerend goed te ontsieren, te beschadigen, te vernielen of de erfgoedwaarden ervan aan te tasten. Het betekent ook dat een zakelijkrechthouder en gebruiker verplicht is het beschermd onroerend goed als een goed huisvader te beheren en het dus niet te verwaarlozen. Alle voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud van het beschermd onroerend goed die van toepassing zijn op het beschermd goed zijn opgenomen in artikel 4 van het beschermingsbesluit.

In het Onroerenderfgoeddecreet en Onroerenderfgoedbesluit zijn een aantal algemene voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud van beschermd onroerend erfgoed opgenomen, meer bepaald:

- het goed als een goede huisvader beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen nemen tegen schade ten gevolge van brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- de toestand van het goed regelmatig controleren;
- regulier onderhoud uitoefenen;
- onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen nemen in geval van nood.

3.3. Handelingen voor het beschermd onroerend goed

Voor sommige werken aan het beschermd onroerend goed moet een toelating worden gevraagd. Sommige werken kunnen namelijk een negatief effect hebben op de erfgoedwaarden. Voor alle werken die stedenbouwkundig vergunningsplichtig zijn, of waarvoor een omgevingsvergunning, milieuvergunning of natuurvergunning nodig is, vraagt de vergunningverlenende overheid advies aan het agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse overheid.

Voor een aantal werken die niet vergunningsplichtig zijn, moeten de zakelijkrechthouders en gebruikers, voorafgaand aan de uitvoering van de werken, toelating vragen aan het agentschap Onroerend Erfgoed of aan de erkende onroerenderfgoedgemeente. Een overzicht van alle erkende onroerenderfgoedgemeenten is te vinden op www.onroerenderfgoed.be.

De werken waarvoor u toelating moet vragen zijn opgesomd in artikel 5 van het beschermingsbesluit.

4. BRONNEN

Onuitgegeven bronnen - archiefbronnen

Algemeen Rijksarchief Brussel, Kaarten en Plans.

'Atlas cadastral parcellaire de la Belgique' van Philippe-Christian Popp, opgesteld tussen 1842-1879, schaal 1:2500 tot 1:7500.

Atlas der Buurtwegen, opgesteld tussen 1840-1845, schaal 1:2.500.

Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden voor Zijn Koninklijke Hoogheid de Hertog Karel Alexander van Lotharingen, Jozef Jean François de Ferraris, Koninklijke Bibliotheek van België, uitgegeven in 1770-1778, schaal 1:11.520 herleid naar 1:25.000.

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Leggers Meise, afdeling II (Wolvertem), artikels 425, 444, 515, 2724, 2721.

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Mutatieschetsen Meise, afdeling II (Wolvertem), 1840/6, 1857/22, 1906/22, 1916/8, 1924/10, 1946/9, 1957/12, 1965/x.

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Primitief kadaster Meise, afdeling II (Wolvertem), sectie A, 1821.

Topografische kaarten van België, Eerste editie, Krijgsdepot, uitgegeven in 1865-1880, schaal 1:20.000.

Topografische kaarten van België, Derde editie, Militair Cartografisch Instituut, uitgegeven in 1889-1900, schaal 1:20.000.

Topografische kaarten van België, Herziening derde editie, Militair Cartografisch Instituut, uitgegeven in 1900-1930, schaal 1:20.000.

Uitgegeven bronnen - literatuur

DENEFF R. (eindredactie) 2011: *Historische tuinen en parken van Vlaanderen. Noordwestelijk Vlaams-Brabant: Affligem, Asse, Grimbergen, Kapelle-op-den-Bos, Londerzeel, Meise, Merchtem, Opwijk, Wemmel*, M&L Cahier 20, Brussel, 231-234.

DEVILLE T. & HOUBRECHTS S. 2013: *Drijpikkelstraat te Meise (gem. Meise). Archeologisch vooronderzoek door middel van proefsleuven*, Condor Rapporten 135.

GEMEENTEN VAN BELGIE, 1980, I. Vlaanderen, *Meise-Wolvertem*, 1248.

GILLISJANS M. 2004: Toponymie van Wolvertem, *Eigen schoon en de Brabander* 87.3, 330.

GILLISJANS M. 2016: Kroniek van het "speelgoed van Imde", *Berla* 108 [online], [Berla 108.pdf](#), 20-23.

GILLISJAN M. 2016: Kroniek van "Het Speelgoed van Imde", *Heemkundig Tijdschrift Berla Erfgoedkring* vzw 108, 20-23

LEFEVRE J., VERHASSELT L. & T'KINT J. 1978: *Geschiedenis van Wolvertem*, Affligem, 451-454.

VAN LIEFFERINGE N. & SMEETS M. 2013: *Het archeologisch vooronderzoek te Meise-Imde (toevoercollector KWZI)*, Archeo-rapport 189, Kessel-Lo.

WAUTERS A. 1972: *Histoire des Environs de Bruxelles, VII*, (heruitgave van de editie van 1855), Bruxelles, Editions Culture et Civilisation.

Websites

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2018: *Landhuis Impdehof* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/40211> (geraadpleegd 19 februari en 23 mei 2018).

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2018: *Kapel Onze-Lieve-Vrouw der Kranken* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/40203> (geraadpleegd 19 februari en 23 mei 2018).

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2018: *Kasteel en herenhoeve van Imde* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/40204> (geraadpleegd 19 februari en 23 mei 2018).

Belgica – Digitale Bibliotheek van de Koninklijke Bibliotheek van België, *Verzamelingen Kaarten en Plans* [online], http://belgica.kbr.be/nl/coll/cp/cp_nl.html (geraadpleegd 10 januari en 19 februari 2018).

BELGISCHE DENDROLOGIE 2007: *Inventaris Impdenhof* [online], <http://www.dendrologie.be/nl/content/1070> (geraadpleegd 25 mei 2018).

CARTESIUS kaarten, plattegronden, schetsen en luchtfoto's: *Wolvertem* [online], <http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/> (geraadpleegd 11 januari 2018)

DELCAMPE: *Postkaarten Impdenhof* [online], <https://www.delcampe.be> (geraadpleegd 19 februari en 25 mei 2018).

GENEANET: *Stamboom familie t'Kint* [online], <https://gw.geneanet.org/bengos?lang=en&m=N&v=t+kint> (geraadpleegd 25 mei 2018).

5. BIJLAGEN BIJ HET INHOUDELIJK DOSSIER

5.1. Omgevingsplan

5.2. Fotobijlage

De fotoregistratie van de fysieke toestand, gevoegd als bijlage bij het ministerieel besluit, bevat alle relevante foto's voor dit dossier. Er is geen afzonderlijke fotobijlage bij het dossier gevoegd.

5.3. Documentatie

De documentatie bij het inhoudelijk beschermingsdossier bevat bijkomend materiaal zoals kaarten, postkaarten, archieffoto's, bouwplannen, kadastrmutaties, hoogtemodellen, e.d. dat het dossier verder onderbouwt of illustreert.